

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Vážené občanky, vážení občané, vážené voličky, vážení voliči,

v červnu 2024 učiníte zásadní rozhodnutí. Rozhodnete o budoucnosti naší společnosti a naší planety. Váš hlas rozhodne o tom, jakým směrem se bude Evropská unie v příštích pěti letech ubírat.

V sázce jsou zásadní věci. Vaše volba rozhodne o tom, zda podnikneme společné kroky ke zlepšení kvality našeho života, k ochraně práv a svobod, které považujeme za důležité, a zda se Evropa stane silou prosazující mír a spravedlnost na celém světě. Je to klíčový okamžik – křižovatka, která určuje naši budoucnost.

V posledních letech jsme toho spolu hodně prožili.

Mladí lidé, kteří bojovali za to, aby se klimatická krize dostala na pořad dne, pak prožili tragickou pandemií. V solidaritě s celou společností promeškali klíčové roky vzdělávání a první profesní zkušenosti, i když věděli, jak těžká budoucnost je čeká.

Poté, co Putinův agresivní útok uvrhl Ukrajinu do války a Evropu do energetické krize, se důchodci a rodiny potýkali s problémy s vytápěním svých domovů.

Hlavní tíhu rostoucích útoků na práva ze strany mnohých evropských vlád, jež se obrátily nejen k pravici, ale i ke krajní pravici, nesly ženy, komunity LGBTI lidí a etnické skupiny.

A po celou tu dobu se nevyčíslitelné náklady způsobené nečinností v oblasti klimatu stále zvyšovaly.

V takových dobách se mnozí z nás při pomyšlení na dnešek a zítřek cítí nejistě.

Krajní pravice se pomocí těchto obav snaží vrátit nás zpět v čase. Šíří nenávist a zároveň dělá obětní beránky z lidí, kteří potřebují naši podporu. Jejich řešení jsou falešná řešení. Způsob, jak bojovat proti bezmoci, kterou mnozí z nás cítí, není hlásat odpor, ale naslouchat a místo odporu nabídnout odvahu.

Klimatická krize je výzvou naší generace. Budováním zelenější společnosti budeme také reagovat na nespravedlnost a nerovnost, které polarizují naši společnost. Na rozdíl od konzervativců a krajní pravice, kteří chtějí problémy, jež před námi stojí, odkládat a popírat, budeme jednat s plnou naléhavostí naší doby.

Břemeno nečinnosti je den ode dne těžší. I když víme, že obnovitelné zdroje energie sníží účty za energii, platíme i nadále cenu za drahé fosilní energie.

I když známe dopady toxického znečištění na náš organismus, blokování možnosti dýchat čistý vzduch a vytvořit bezpečné životní prostředí pokračuje.

I když víme, že zdravé potraviny by měly být dostupné všem, zůstávají luxusem vyhrazeným jen pro pár vyvolených.

I v době, kdy prožíváme požáry a záplavy, se klima stále otepluje a ekosystémy se ocitají na pokraji kolapsu.

S námi už nebudete jako náměsíční. Rozhodli jsme se pro změnu.

Přechod z krize do krize by neměl být považován za samozřejmost.

Řešení existují. Potřebujeme jen odvahu udělat to, co je potřeba.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Proto uprostřed nejistoty a úzkosti zvedáme prapor naděje a odhodlání.

Aby Evropa mohla čelit výzvam dnešní doby, potřebuje Zelenou a sociální dohodu.

Naše volba je ambiciózní. Naše Zelená a sociální dohoda bude řešit klimatickou a environmentální krizi jako naléhavý úkol. Vezmeme miliardy, které jdou do dotací na fosilní paliva, a vložíme je do obnovitelných zdrojů energie, přírody a biologické rozmanitosti. Veřejné peníze použijeme na vytvoření zdravějšího životního prostředí pro nás a zajištění budoucnosti pro život pro naše děti.

Volíme bezpečnější život. Naše Zelená a sociální dohoda bude bojovat s krizí životních nákladů investicemi do základních věcí, které všichni potřebujeme, a do veřejných služeb, které si všichni zasloužíme. Budeme investovat do dostupného bydlení, abychom snížili nájem, do renovací domů, abychom snížili účty za energie, a do veřejné dopravy, aby dojíždění do práce bylo dostupnější. Jsme přesvědčeni, že díky jednoduchým a chytrým investicím do veřejných služeb může být váš život ze dne na den mnohem levnější.

Volíme prosperitu. Naše Zelená a sociální dohoda vybuduje dynamickou a konkurenceschopnou ekonomiku a vytvoří miliony ekologických pracovních míst na špici průmyslu. Navrhujeme rozsáhlý investiční plán na financování zelených odvětví a infrastruktury v celé Evropské unii. Přejít k zelené ekonomice není nic abstraktního, znamená to nové železniční tratě, nové továrny, nové příležitosti pro vás a vaši komunitu.

Naše Zelená a sociální dohoda jde ruku v ruce s inkluzivní a demokratickou Evropou, která chrání práva všech.

Volíme svobodu. Bojujeme za Evropu demokratickou, feministickou, za Evropu lidských práv. Evropa je náš štít. Musí přijímat zákony na podporu základních práv a chránit lidi před diskriminací. Nepolevíme, dokud všichni v Evropě nebudou moci žít svůj život s právem na plné sebeurčení.

Evropa není ostrov. Náš projekt pro EU je neoddelitelný od našeho závazku pracovat na budování bezpečnosti, míru a globální spravedlnosti na mezinárodní úrovni.

Volíme otevřenost. Ve spolupráci s partnery budeme neúnavně pracovat na budování spravedlivějšího světa. Budeme stát po boku Ukrajiny v jejím boji za svobodu. Budeme řešit základní příčiny konfliktů a nespravedlnosti a využijeme vlivu a zdrojů EU k nastartování globální Zelené dohody. Jsme přesvědčeni, že všichni a všude si zaslouží bezpečnou a prosperující budoucnost.

Společně toho můžeme dosáhnout.

Rodina Strany zelených je větší než kdykoli předtím. Je rozmanitější a rozšířenější, zastoupená po celé Evropě. Zelení sedí na ministerstvech od Lotyšska po Španělsko a na radnicích od Záhřebu po Lyon. Každý den dosahujeme výsledků. Přinášíme řešení. Zlepšujeme životy a chráníme naše klima a životní prostředí.

Nyní je třeba učinit další krok. Nastal čas vytvořit příští většinu v Evropském parlamentu. Nastal čas pokroku a činů. Můžeme vybudovat spravedlivější společnost a budoucnost pro naši planetu, ve které se dá žít.

Nabízíme alternativu pro Evropu. Nemáte na výběr mezi neúspěšným statusem quo a krajně pravicovou reakcí. Máte na výběr naději.

Volte Zelenou a sociální dohodu.

Volte základní práva a demokracii.

Volte mír, lidská práva a globální spravedlnost.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

K tomu nás dovede pouze silný hlas Evropských zelených. Pouze zelení zajistí, aby klimatické ambice, sociální spravedlnost a ochrana základních práv a demokracie byly v centru pozornosti Evropské unie.

Historie ukazuje, že když se Evropa zmobilizuje, může dosáhnout čehokoliv. Náš přístup k politice, podporovaný občany, občankami a hnutími, je jednoduchý: nabízíme řešení pro dnešek, která jsou klíčem k lepšímu zítřku.

Jsme připraveni a jsme přesvědčeni, že i vy jste připraveni. Pojdme společně tuto Evropu uskutečnit.

Volte zelené.

KAPITOLA I: ODVAHA POSTAVIT PLANETU A LIDI NA PRVNÍ MÍSTO – NAŠE ZELENÁ A SOCIÁLNÍ DOHODA PRO EVROPU

Mariiny účty za elektřinu nikdy nebyly tak vysoké jako předchozí zimu. Zkuste to platit z jednoho příjmu a se dvěma dětmi, které musíte živit. Pracovala tvrdě – až příliš tvrdě, ale na konci měsíce to nikdy nestačilo.

Sama by se z té situace nedostala, ale nebyla sama. Městská rada konečně otevřela komunitní centrum péče o děti, které slibovala už léta. Pak přišel grant v rámci Zelené a sociální dohody a ona se díky rekonstrukci zbavila průvanu v domě. Díky nové autobusové lince ušetřila každý týden polovinu benzínu.

Ukázalo se, že jakmile společnost považuje všechny naše každodenní problémy za společné, můžeme je společně vyřešit. S naší Zelenou a sociální dohodou můžeme společně proměnit životy, jako je ten Mariin, v bezpečnější, šťastnější a zdravější, s levnějšími účty za energie, zdravými potravinami za dostupné ceny a čistým vzduchem v našich městech.

Spravedlnost v oblasti klimatu a sociální spravedlnost jsou dvě strany jedné mince.

Loňský rok byl nejteplejším rokem v historii. Stav planety představuje naléhavý úkol. Škody na životech a příjmech – zaplavené domy a zkrachovalé farmy – způsobené klimatickou krizí jsou rok od roku větší.

Slyšíme naléhavé výzvy vědců a aktivistů. Zvířata a ekosystémy vymírající v rekordních počtech nemohou čekat.

Současná opatření v oblasti klimatu budou přínosem pro celou společnost a v příštích letech bude náš život díky nim příjemnější a dostupnější. Ochrání přírodu, která nás obklopuje.

Nicnedělání poslouží jen těm nejbohatším, kteří profitují z fosilních paliv, zatímco náklady ponесou ti nejchudší v naší společnosti.

Životní úroveň lidí v Evropě byla v posledních letech silně zasažena. Životní náklady rostou a miliony lidí se ocitají v nejistotě, na kterou nejvíce doplácejí ti nejzranitelnější.

Rostoucí nerovnost a palčivá ekonomická nespravedlnost nejsou ničím novým. Po desetiletí mohli ultrabohatí lidé platit jen minimální daně, zatímco veřejné služby byly omezovány.

Práce se stala nejistější a příliš mnoho lidí muselo opustit místo, kterému říkají domov, aby si našli slušnou práci.

Nic z toho nemusí být normální. Nic z toho není nevyhnutelné.

Máme odvahu udělat, co je třeba.

Jsou to naše problémy a my je musíme řešit hned. Nebudeme to odkládat na další generace.

Boj s krizí v oblasti životních nákladů a ekonomické nerovnosti při současné ochraně klimatu a obnově přírody si vyžádá investice. Proto navrhujeme rozsáhlý investiční plán pro Evropu: Zelenou a sociální dohodu.

Budeme budovat novou zelenou infrastrukturu a financovat kvalitní veřejné služby. Tato ekonomická příležitost vytvoří nová pracovní místa a průmyslová odvětví.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Vše, co navrhujeme, spojuje zlepšování života s ochranou klimatu a životního prostředí.

Chceme, aby toxické znečištění ovzduší a nehospodárné dotace na fosilní paliva patřily minulosti.

Daňové ráje pro pár vyvolených nemají v Evropě ani nikde jinde místo.

Budeme bojovat za dostupné bydlení, obnovitelné zdroje energie a zdravé potraviny pro všechny.
Budeme chránit stabilní klima a obnovenou přírodu.

Zelená a sociální dohoda je náš plán pro zelenější a zdravější Evropu, kde je život bezpečný, plný prosperity a příležitostí.

OCHRANA KLIMATU A ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Naše Zelená a sociální dohoda je v oblasti klimatu a environmentální spravedlnosti na prvním místě. Politika EU v oblasti klimatu a životního prostředí určuje tempo a ambicióznost opatření v celé Evropě i mimo ni. Mnohé se již podařilo uvést do pohybu, jsme na cestě k zelené transformaci. Nyní jde o to, jak tolik potřebná opatření urychlit a zároveň chránit životní úroveň, zejména těch nejzranitelnějších.

Naše společnost může být zdravá a bezpečná pouze tehdy, pokud budeme respektovat hranice planety. S důsledky změny klimatu se potýkáme již nyní: častější extrémní výkyvy počasí, jako jsou bouře, sucha a záplavy, stoupající hladina moří, rozšiřování pouští a tání arktického ledu a ledovců. Milion živočišných a rostlinných druhů je nebezpečně blízko vyhynutí. Budoucnost naší planety a našich relativně mírumilovných a prosperujících společností závisí na tom, zda budeme jednat nyní. Ochrana klimatu a životního prostředí znamená ochranu lidí.

Zelená transformace směrem k sociálně spravedlivé a klimaticky neutrální Evropě je příslibem prosperity. Usilujeme o lepší životní prostředí a dobře placená a bezpečná pracovní místa v srdci našich ekonomik. Místo abychom platili miliardy autokraciím za fosilní paliva těžená a rafinovaná ve třetích zemích, můžeme tyto peníze investovat do výroby obnovitelných zdrojů, udržet peníze a pracovní místa v Evropě a investovat do lepší budoucnosti.

ŘEŠENÍ KLIMATICKÉ KRIZE

Nacházíme se v přelomovém okamžiku dějin. Evropa musí čelit klimatické krizi v její plné naléhavosti a co nejrychleji snížit své emise v souladu s vědeckými doporučeními, aby zajistila co nejpříznivější budoucnost pro život v nadcházejících letech a desetiletích. Pokud chceme zajistit pro planetu přijatelnou budoucnost a zvrátit narůstající počet povodní, požárů a sucha v EU i na celém světě, musí být EU v oblasti klimatu světovým lídrem. Investice do čistého evropského hospodářství a rychlé snižování naší závislosti na fosilních palivech zároveň posilují naši ekonomiku, odolnost a bezpečnost.

Naše práce v Evropském parlamentu a tlak klimatického hnutí přispěly k tomu, že se evropská Zelená dohoda stala skutečností. Musíme pokračovat v posilování oblastí, v nichž kompromisy zanechaly mezery a slabá místa, a zvýšit úroveň našich ambicí. V posledních letech se skeptici, lobbisté, konzervativci a populisté snažili zelenou transformaci zastavit a nahradit vědu a pokrok dezinformacemi, neefektivními politikami a pokračující závislostí na fosilní energii. Víťame pozdní pokrok, ale i nadále se snažíme mít vyšší ambice a usilujeme o úplné dokončení již zahájených plánů. Abychom přiznali klimatickou a environmentální krizi, budeme usilovat o začlenění práva na zdravé a čisté životní prostředí do Listiny základních práv, která musí být přímo uplatnitelná pro všechny občany a občanky EU.

Evropa může a musí podniknout kroky, aby do roku 2030 snížila emise o více než 55 % a do roku 2040 dosáhla úplné klimatické neutrality. Tyto cíle by měly být stanoveny v revidovaném právu EU v oblasti klimatu. Při plnění našich klimatických cílů se nesmíme spoléhat na falešná řešení, jako je geoinženýrství.

TRANSFORMACE ZALOŽENÁ NA OBNOVITELNÝCH ZDROJÍCH ENERGIE

Budeme usilovat o to, aby EU vybuodovala energetický systém pro všechny, který bude plně založen na obnovitelných zdrojích a který propojí a bude dodávat energii celému kontinentu. Obnovitelné zdroje energie jsou ekonomickým klíčem k budoucnosti. Obnovitelné zdroje energie jsou levnější a bezpečnější než jakýkoliv jiný zdroj energie a v letech 2021-2023 pomohly ekonomice EU ušetřit 100 miliard eur a snížit účty za energii pro domácnosti.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Chceme transformovat náš energetický systém tak, aby byl stoprocentně založen na solární, vodní, větrné a geotermální energii a do roku 2040 se postupně zbavil fosilních zdrojů energie. Pouze obnovitelné zdroje energie mohou zajistit obyvatelnou planetu, geopolitickou nezávislost na autokratech a odolný a demokraticky řízený energetický systém.

Chceme, aby v centru energetické transformace stáli občané a občanky a nahradili současný centralizovaný systém vysoce účinným, inteligentním a demokratickým energetickým systémem, který upřednostňuje lidi, ekonomickou spravedlnost a planetu. Občané by měli být zapojeni do rozhodovacích procesů, například o umístění energetických projektů. Energetické projekty by měly být rozvíjeny způsobem, který minimalizuje jejich dopad na přírodu. Podporujeme komunitní vlastnictví projektů v oblasti obnovitelných zdrojů energie, protože díky němu mají občané a občanky v těchto projektech přímou rozhodovací pravomoc.

Chceme mít solární panely na každé střeše a podporovat místní řešení, jako jsou systémy dálkového vytápění, skladování energie, nabíjení elektrických vozidel a tepelná čerpadla. Musíme také urychlit rozvoj robustní elektrické sítě s lepší konektivitou a zálohováním, abychom zajistili stabilní napájení – i když nesvítí slunce nebo nefouká vítr.

Řešení klimatické krize vytvoří miliony pracovních míst v odvětvích od obnovitelných zdrojů energie a stavebnictví až po průmysl a dopravu. Projekty „připravené k realizaci“, které bychom zítra zahájili, představují 2 miliony pracovních míst v krátkodobém a střednědobém horizontu a při dlouhodobé transformaci až 10 milionů.

KONEC FOSILNÍCH PALIV V EVROPĚ

EU musí do roku 2040 postupně přestat používat všechna fosilní paliva, počínaje uhlím do roku 2030. EU potřebuje jasný plán pro úplné ukončení využívání fosilního plynu a ropy již v roce 2035 a nejpozději v roce 2040.

Podpoříme masivní a urychlenou elektrifikaci ve všech odvětvích a zajistíme dostupnou energii pro všechny. Musíme podporovat rozvoj levné elektromobility a nabíjecí infrastruktury. Pro klima je zásadní, abychom co nejrychleji přešli na vytápění a chlazení domácností a průmyslu založené na obnovitelných zdrojích (jako jsou tepelná čerpadla, dálkové vytápění, odpadní teplo, geotermální energie – a v případě potřeby dřevo a odpadní biomasa z udržitelných zdrojů). Těm, kdo si počáteční investice nemohou dovolit, poskytneme pomoc, aby přechod na nové zdroje zvládli a získali dlouhodobé výhody.

Navrhované alternativy, jako je zelený vodík, jsou spojeny s vyššími riziky a náklady pro spotřebitele i průmysl. Měly by být vyhrazeny pro záložní zdroje v energetické soustavě, těžký průmysl, dálkovou námořní a leteckou dopravu, kde elektrifikace není proveditelná.

Evropa potřebuje plán na postupné zrušení všech dotací na fosilní paliva nejpozději do roku 2025 a všech ostatních dotací škodlivých pro životní prostředí nejpozději do roku 2027. Miliardy eur z dotací na fosilní paliva je třeba přesměřovat do obnovitelných zdrojů energie, energetické účinnosti a úspor energie. Žádné veřejné peníze z evropských fondů ani z fondů členských států by neměly jít na infrastrukturu, která by znamenala závislost na fosilních zdrojích nebo by bránila elektrifikaci založené na obnovitelných zdrojích všude tam, kde je to možné. Ekonomické pobídky nebo výjimky pro emise spojené s luxusním zbožím a službami nemají ve spravedlivé transformaci místo.

Při snižování poptávky mají zásadní význam energeticky úsporná opatření. Zaměření se na snížení poptávky a účinnost znamená, že se spotřebuje méně energie a je jí potřeba méně, což usnadňuje zelenou transformaci našeho energetického systému. Opatření v oblasti energetické účinnosti stanovená v nedávných právních předpisech EU, jako je zavedení zásady „energetická účinnost na prvním místě“, jsou významným úspěchem.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Snížení poptávky by mělo být dosaženo také prostřednictvím pobídek ke změně chování, životního stylu a způsobů kolektivní organizace v souladu se sociální spravedlností. V dopravě by ke snížení poptávky po energii vedlo například postupné vyřazení letecké dopravy na krátké vzdálenosti, pokud existují rozumné železniční alternativy, omezení hmotnosti osobních automobilů nebo rozvoj kvalitní železniční a cyklistické infrastruktury.

PŘIZPŮSOBENÍ EVROPY PŘEHŘÍVAJÍCÍ SE PLANETĚ

Kvůli desetiletím popírání změny klimatu a odkládání změn na jeho ochranu jsme nyní zranitelní vůči extrémnímu počasí a rostoucí odpor proti změnám na ochranu klimatu situaci ještě zhorší. Záplavy a požáry ničí domy a podniky, zatímco vlny veder ohrožují životy v domácnostech a na pracovištích. Aby lidé a místa byli vůči dopadům změny klimatu méně zranitelní, zavedeme zákon o přizpůsobení se změně klimatu založený na ekosystémových řešeních.

Obnova přírody a úsilí o přizpůsobení se změně klimatu přispěje k obnovení zadržování vody v krajině a městských oblastech prostřednictvím revitalizace řek a záplavových oblastí. Aby byla uznána klíčová úloha vody, musí být na základě integrovaného přístupu začleněna do všech příslušných politik EU.

Zelená transformace musí jít ruku v ruce se silnou politikou soudržnosti, aby z ní měly prospěch všechny evropské regiony. Náš rozšířený Fond solidarity EU se zaměří na přizpůsobení se změně klimatu a připravenost na přírodní katastrofy. Účelové a přímé financování opatření v oblasti změny klimatu ze strany EU může zmírnit rozpočtový a politický tlak na města a obce a umožnit, aby byla transformace utvářena a řízena na místní úrovni bez ohledu na to, kdo je u moci na národní úrovni. V souladu se zásadou evropské solidarity vytvoříme Evropský fond pro přírodní katastrofy. Rovněž rozšíříme a budeme spolufinancovat evropský hasičský sbor, včetně sdruženého kvalifikovaného profesionálního a dobrovolného personálu, hasičského vybavení, prostředků a hasičských letadel, jakož i monitorování v téměř reálném čase a koordinační centrum pro mimořádné události. Posílení civilní ochrany zvýší odolnost Evropy vůči klimatickým katastrofám.

NULOVÉ ZNEČIŠTĚNÍ PRO ZAJIŠTĚNÍ ZDRAVÍ

Evropská unie s nulovým znečištěním a politikami zaměřenými na boj se znečištěním ovzduší, vody a půdy bude mnohem zdravějším místem k životu. Znečištění ovzduší je v EU každoročně příčinou 300 000 předčasných úmrtí, přičemž děti jsou vůči vlivu jemných prachových částic nejzranitelnější. Budeme prosazovat, aby EU zvýšila normy kvality ovzduší pro všechny bez výjimky, a to po celé EU. Do roku 2030 musí kvalita ovzduší v EU splňovat požadavky Světové zdravotnické organizace. Budeme bojovat za Evropu bez toxických látek do roku 2030 tím, že postupně ukončíme používání nejškodlivějších chemických látek prostřednictvím přísnějšího zákona o chemických látkách. Klimatická krize je také vážnou hrozbou pro lidské zdraví, což se projevuje v dopadech vln veder, sucha a dalších extrémních povětrnostních jevů na obyvatelstvo. Snížení emisí nyní pomůže zabránit zhoršení situace v příštích letech.

NÁVRAT K PŘÍRODĚ

Je třeba chránit přírodu, která je základem života na této planetě, od ptáků a včel až po rašeliniště a mokřady. V důsledku poškozených ekosystémů, používání pesticidů a změny klimatu hrozí vyhytnutí milionu druhů. Toto masové vymírání musíme zastavit.

Od roku 2026 musí být na cíle v oblasti biologické rozmanitosti vynakládáno 10 % rozpočtu EU. Opatření pro boj proti změně klimatu a obnova zdravých ekosystémů bohatých na biologickou rozmanitost jsou dvě strany jedné mince.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Abychom mohli žít v souladu s přírodou, chceme chránit třetinu území EU a mořské oblasti, včetně mokřadů, lesů, mořských a zemědělských ekosystémů, řek a jezer. Chceme vybudovat transevropskou síť pro přírodu, která propojí ekosystémy a umožní migraci druhů.

Jak je uvedeno v zákoně o obnově přírody, za který jsme bojovali, chceme obnovit znehodnocené přírodní oblasti a ekosystémy v celé EU. Klíčem k ochraně biologické rozmanitosti a boji proti změně klimatu je spolupráce se zemědělci, rybáři a místními komunitami. EU musí splnit mezinárodní závazky přijaté na konferenci OSN o biologické rozmanitosti (COP 15) v Montrealu a přijmout ambiciózní opatření v oblasti ochrany a obnovy biologické rozmanitosti.

LESY JAKO ZELENÉ PLÍCE EVROPY

Lesy jsou ohroženy odlesňováním a důsledky změny klimatu. Jsou našimi plícemi a systémem pro podporu života, zdrojem většiny biologické rozmanitosti na souši a hlavním úložištěm uhlíku. Lesy také hrají klíčovou roli při zajišťování čistého vzduchu, regulaci koloběhu vody a prevenci eroze půdy. Ochrana a obnova lesů jsou pro dosažení našich klimatických cílů klíčové.

Jako zelení považujeme pro zdravé lesy v Evropě za klíčové staré lesy, přírodě bližší hospodaření a zalesňování a obnovu šetrnou k biologické rozmanitosti. Potřebujeme společnou strategii pro boj s lesními požáry s využitím téměř původních smíšených lesů. Jsme odhodláni zabránit kácení a zřídit ochranné koridory. Na ochranu lesů před špatným hospodařením, znečištěním a změnou klimatu je třeba přijmout mimořádná opatření.

PÉČE O PŮDU POMOCÍ UDRŽITELNÝCH POTRAVIN A ZEMĚDĚLSTVÍ

Evropa potřebuje společnou potravinovou a zemědělskou politiku, která podpoří změny v tom, co jíme, jak potraviny vyrábíme a odkud je získáváme. Zemědělci a pracovníci a pracovnice v zemědělství procházejí dvojitou krizí. Na jedné straně jejich činnost ohrožuje změna klimatu a ztráta biologické rozmanitosti. Na druhé straně mnozí pracovníci a pracovnice v tomto odvětví nedostávají za potraviny, které produkují, spravedlivou odměnu.

Každý zemědělec v Evropě by měl mít možnost získávat ze své práce slušný příjem. Musíme se zabývat strukturálními problémy v potravinářském odvětví, zvýšit odolnost našeho potravinového systému a podpořit místní produkci v souladu s potravinovou soběstačností. Musíme zajistit, aby zemědělci nebyli vystaveni nekalé konkurenci ze strany produktů, které neodpovídají stejným normám, včetně produktů ze třetích zemí.

Potřebujeme zásadní odklon od dotací pro průmyslové zemědělství založené na pesticidech, monokulturách a utrpení zvířat a zároveň jsou nutné masivní investice do ekologického zemědělství a agroekologické produkce. Současný model zemědělství je vysoce závislý na vstupech, jako jsou hnojiva, krmiva a fosilní paliva, a to i ze zemí mimo EU.

Léta chybných dotací vedla ke koncentraci pozemků a k úpadku malých a středních zemědělců. EU musí podporovat nový zemědělský model, který sníží emise, ochrání životní prostředí a podpoří sociální spravedlnost.

Tato zelená a sociální transformace v zemědělství, podporovaná z přesměrovaných fondů EU, je příležitostí pro bezpečné a udržitelné obchodní modely, z nichž budou mít prospěch miliony evropských zemědělců.

Společná potravinová a zemědělská politika bude podmiňovat financování zemědělství ze strany EU sociálními a environmentálními kritérii zaměřenými na zajištění kvalitních pracovních míst a zvýšení potravinové bezpečnosti. To znamená, že jedna třetina rozpočtu EU bude věnována na udržitelné potravinové systémy, které zlepšují kvalitu půdy, snižují emise a omezují plýtvání potravinami a zároveň řeší ekonomickou situaci zemědělců a snižují negativní dopady našeho zemědělského

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

systému na rozvojové země. EU musí posílit odvětví rostlinných bílkovin a podpořit přechod k rostlinné stravě, a to na základě politických návrhů včetně smlouvy o rostlinné stravě.

Zdravé potraviny znamenají také potraviny bez pesticidů. Abychom zachovali ekosystémy, udrželi zdravou půdu a chránili lidské zdraví, musíme používání chemických pesticidů omezit. Budeme bojovat za 50% snížení používání pesticidů do roku 2030. Glyphosát není pro produktivní zemědělství ani pro hubení plevelů nezbytný. Glyphosát může a musí být zakázán a zemědělci musí získat ekonomickou podporu, aby mohli tuto změnu provést.

EVROPA BEZ GMO

Jsme přesvědčeni, že GMO nejsou řešením problémů, kterým zemědělský sektor čelí, a chceme, aby si spotřebitelé mohli zvolit potraviny bez GMO. Jako zelení se hlásíme k zásadě předběžné opatrnosti a zachováme stávající regulační režim pro všechny GMO a nové genomické techniky. Nové techniky musí podléhat stejným ochranným opatřením, která jsou již stanovena v právních předpisech EU pro GMO.

Zemědělci musí být chráněni před tím, aby agroprůmysl využíval právo duševního vlastnictví k vynucování ekonomické závislosti. Všechny výrobky, které obsahují geneticky modifikované produkty, musí být dohledatelné a označené. Vlády jednotlivých států si musí ponechat právo zakázat pěstování geneticky modifikovaných plodin.

DOBŘE ŽIVOTNÍ PODMÍNKY ZVÍŘAT JAKO PRIORITY

Dobré životní podmínky zvířat se stanou prioritou na úrovni EU. Budeme bojovat za to, aby se při tvorbě politik EU na dobré životní podmínky zvířat více dbalo, jak to vyžadují smlouvy EU. Při reformě zemědělské politiky prosazujeme přísnější pravidla pro podmínky chovu zvířat, používání antibiotik a přepravu zvířat. Přenos zoonóz a antimikrobiální rezistence hrozí další ničivou pandemií.

Chceme skoncovat s velkochovy zvířat a týráním zvířat v průmyslovém zemědělství. Zatímco Evropská komise v souvislosti s historickou evropskou občanskou iniciativou za ukončení klecového chovu neudělala nic, my se přidáme k boji občanů a občanek za to, aby byl klecový chov konečně zakázán. Budeme i nadále bojovat za přísnější pravidla na ochranu zvířat při komerční přepravě, mimo jiné prostřednictvím maximálně osmihodinové přepravní doby s maximálně čtyřhodinovou přepravní dobou pro některé druhy a kategorie zranitelných zvířat. Podporujeme také zákaz přepravy neodstavených zvířat a vývoz živých zvířat do třetích zemí, které nedodržují normy EU v oblasti dobrých životních podmínek zvířat. Plně podporujeme evropskou občanskou iniciativu za Evropu bez kožešin.

Naše společná potravinová a zemědělská politika využije finanční prostředky, které se v současnosti používají na podporu neudržitelného průmyslového chovu zvířat, a přesměruje je na zlepšení systémů ustájení a postupů hospodaření na podporu dobrých životních podmínek zvířat.

Náš závazek se vztahuje na silnější ochranu všech zvířat, včetně zvířat používaných ve vědě, domácích mazlíčků, vodních živočichů a volně žijících zvířat. Budeme bojovat za ukončení krutých praktik, jako je systematické zabíjení kohoutků, násilné krmení, chov kožešinových zvířat, kruté lovecké praktiky a býčí zápasy. Dále vyzýváme k důslednější kontrole obchodu s exotickými domácími zvířaty prostřednictvím zavedení celoevropských seznamů schválených druhů domácích zvířat. V neposlední řadě budeme bojovat proti množárnám štěňat a koťat a prosazovat humánní sterilizaci a politiku kontroly populace toulavých psů a koček.

PROSPERUJÍCÍ MOŘE A OCEÁNY

Evropské mořské regiony potřebují ochranu. Chemický a ekologický stav našich moří je na mnoha místech špatný. Mořský život je ohrožen znečištěním chemikáliemi a plasty, podmořským hlukem,

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

těžbou surovin a odpady. Nadbytek živin zároveň způsobuje to, že v mnoha vodách není žádný nebo jen velmi omezený život. V boji proti znečištění moří je třeba posílit a plně prosazovat stávající předpisy.

Abychom ochránili naše společné oceány a moře, zavedeme zákon o mořích a oceánech. Tento zákon zajistí soudržnost všech politik týkajících se moří a povede k tomu, že do roku 2030 budou moře a oceány čisté, zdravé a prosperující a bude toho dosaženo spravedlivým způsobem. Tento zákon zavede právo na ekologicky zdravé moře a oceány bez znečištění.

K zastavení další degradace mořských ekosystémů, podpoře tradičního rybolovu s nízkým dopadem a komunit žijících na pobřežní a ke zvýšení odolnosti vůči změně klimatu musí Evropa ukončit nadměrný rybolov a postupně odstranit škodlivé rybolovné postupy. Společná rybářská politika musí podporovat přechod na rybolov s nízkým dopadem, spravedlivé a transparentní systémy rozdělování kvót a udržitelnou spotřebu ryb a mořských plodů. Tato změna musí být plánována v úzké spolupráci s rybáři a pobřežními komunitami. Chráněné mořské oblasti je třeba účinně chránit, zejména před škodlivými rybolovnými postupy, jako je lov vlečnými sítěmi při dně.

EU dováží přibližně 70 % svých mořských potravin, takže v oblasti udržitelného rybolovu hraje celosvětovou roli a nese za ni odpovědnost. Budeme bojovat za ambicióznější pravidla na celosvětové úrovni. Tato pravidla by měla podporovat rybolov s nízkými dopady ve třetích zemích a také místní a drobné rybáře, a snížit náš dovoz ryb a mořských plodů pocházejících z nadměrného rybolovu. Akvakultura, například rybí farmy na moři, není dlouhodobou náhradou za volně lovené ryby a mořské plody vzhledem k negativním dopadům na životní prostředí, rybolov, místní komunity a dobré životní podmínky zvířat. EU musí rozvoj a dovoz akvakultury regulovat.

Budeme bojovat proti hlubinné těžbě a požadovat celosvětové moratorium. Je nejvyšší čas hlubinné mořské ekosystémy chránit. Budeme se stavět proti jakémukoliv rozšiřování průzkumu a těžby ropy a zemního plynu na moři.

ZAJIŠTĚNÍ OBŽIVY PRO VŠECHNY

Naše Zelená a sociální dohoda chrání právo každého člověka – včetně a zejména těch nejzranitelnějších – na základní životní potřeby: obnovitelnou energii a ekologickou dopravu, důstojné bydlení a výživné potraviny, kvalitní vzdělání a péči.

OBNOVITELNÁ ENERGIE PRO VŠECHNY

Přístup k dostatečnému množství obnovitelné energie za přijatelné ceny by měl být základním právem každého člověka. 125 milionů lidí v EU má problémy s vytápěním svých domovů, přičemž ženy a starší lidé jsou postiženi neúměrně více. Odstranění energetické chudoby je pro EU zásadní prioritou.

Podporujeme Energetickou záruku, která má všem domácnostem zajistit dostatečné množství energie za přijatelnou cenu. Zranitelné skupiny budou těžit z cílené podpory, včetně investic do úspor energie, a žádná zranitelná domácnost nebude kvůli neschopnosti platit odříznuta od možnosti naplnit své energetické potřeby.

Spotřebovávat vlastní energii, sdílet ji se sousedy a zapojit se do energetického společenství se musí stát příležitostí, kterou mohou využít všichni. Zajistíme také, aby technologie skladování energie, jako jsou baterie a přenos energie z vozidel do sítě, byly dostatečně rozšířené a dostupné pro všechny.

DOSTUPNÉ BYDLENÍ PRO VŠECHNY

Bydlení je právo, ne zboží. Slušné a pohodlné bydlení, kde je v zimě teplo a v létě chladno, by mělo být dostupné všem. Každou noc je v EU 900 000 lidí bez střechy nad hlavou, miliony lidí ve velkých

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

městech bojují s rostoucími nájmy a energetickou chudobou spojenou s nekvalitním bydlením. To vše jsou příznaky chronického nedostatku investic do kvalitního, dobře izolovaného dostupného a sociálního bydlení.

Musíme podporovat a zvyšovat veřejné a soukromé investice do dostupného bydlení, včetně sociálního bydlení. Podporujeme zavedení regulace nájemného ve městech a regionech, kde nájemné prudce vzrostlo a stalo se nedostupným. Jak se podařilo v několika městech v EU vedených představiteli zelených, prosazujeme omezení krátkodobých turistických pronájmů, aby nájemné zůstalo na nízké úrovni. Budeme i nadále bojovat za právo mladých lidí žít v plné nezávislosti.

K veřejné bytové politice musíme zaujmout evropský přístup, musíme definovat bydlení jako základní právo a chránit ty, kteří si nemovitosti pronajímají, před vykořisťováním. Financování veřejného bydlení ze strany EU musí pokračovat i po vypršení stávajícího Nástroje pro oživení a odolnost. Budeme bojovat za plán „Dostupné bydlení EU“, který bude rovněž financován z nových peněz získaných na úrovni EU a který podpoří investice v celé Evropě.

V ZIMĚ TEPLA, V LÉTĚ CHLADNO

Potřebujeme program EU na renovaci domů lidí s nízkými příjmy, kteří platí nejvyšší účty za energii. Rozsáhlý program sociální energetické renovace může zajistit, že do roku 2040 bude každý žít ve zdravém domě bez fosilních paliv. V Evropě je 75 % energeticky neefektivních budov zdrojem 36 % uhlíkových emisí. Je to obrovská příležitost ke zlepšení prostřednictvím renovací a modernizace. Podpora musí být dostupná pro všechny, přičemž většina finančních prostředků musí být určena těm nejzranitelnějším, a renovace musí být pro nájemníky nákladově neutrální. Investice EU, členských států a soukromých subjektů do rychlé renovace zajistí hezčí a zelenější místa k životu a vytvoří kvalitní pracovní místa. Naše daňové návrhy budou motivovat veřejné investice do ekologického bydlení na úrovni členských států a také uvolní soukromé peníze na renovaci evropského bytového fondu.

ZDRAVÉ JÍDLO PRO VŠECHNY

Aby si lidé v Evropě mohli dopřát cenově dostupné a výživné potraviny, za které jsou výrobci náležitě odměňováni, je nezbytný přechod k udržitelnému potravinovému systému šetrnému ke klimatu. Mnoho klíčových rizikových faktorů souvisejících s nepřenositelnými nemocemi, jako je rakovina, je způsobeno stravou. Naší vizí je propojit spotřebitele a výrobce, umožnit lidem informovaný výběr a zajistit, aby zemědělci dostávali spravedlivě zapláceno.

Zavedeme právo na potraviny jako zásadu v právních předpisech EU. To povede k vytvoření specializovaných mechanismů sociálního zabezpečení na vnitrostátní úrovni, které zaručí přístup ke zdravým potravinám a zároveň podpoří místní dodavatelské řetězce.

Budeme podporovat malé a ekologické zemědělství masivními investicemi. Miliony Evropanů se v posledních letech potýkají s rostoucími cenami potravin. Nikdo by neměl zůstat bez zdravých a udržitelně vyprodukovaných potravin, protože jsou příliš drahé.

Je načase zastavit spekulace s potravinami, které způsobují celosvětový hlad. Naše návrhy týkající se zdanění finančních transakcí a daně z neočekávaných zisků omezí spekulace, které ceny potravin pro domácnosti zvyšují.

VODA JE LIDSKÉ PRÁVO

Přístup k čisté vodě by měl být zaručen jako základní právo. Nedostatek vody již nyní stojí každoročně miliardy, přičemž mezi nejhůře postižené patří zemědělci a domácnosti s nízkými příjmy, a zvláště zranitelná je oblast Středomoří.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Je třeba přijmout naléhavá opatření na ochranu práva na čistou vodu v odpovídajícím množství pro všechny. Chceme zakázat privatizaci vodních zdrojů. Voda by měla být považována za přírodní bohatství a měla by být spravována veřejnými subjekty. Využijeme stávající legislativu EU k ochraně zranitelných rezerv a upřednostníme pitnou vodu před ostatními způsoby využití.

SPRAVEDLNOST V OBLASTI MOBILITY PRO VŠECHNY

Chceme, aby se lidé mohli snadno a levně přepravovat udržitelnou veřejnou dopravou. Mobilita je klíčová pro každého a každý den. Spojuje lidi, komunity a podniky, přičemž cestování za přáteli a rodinou nebo za zábavou by mělo být jedním z životních potěšení.

Dopravní systémy jsou dnes nastaveny ve prospěch bohatých a proti lidem a planetě. Znečištěním ovzduší a hlukem nejvíce trpí dělnické čtvrti a špatně propojené venkovské a příměstské komunity často nemají jinou možnost než použít automobil. Doprava s vysokými emisemi je zvráceně dotována a soukromá letadla zvyšují emise stále více.

Zavedeme rámec evropských klimatických jízdenek, aby v každé části Evropy byla k dispozici cenově dostupná jízdenka na veřejnou dopravu, kterou bude možné snadno používat v různých druzích veřejné dopravy. Do té doby by měly být vzájemně uznávány národní paušální jízdenky pro místní veřejnou dopravu v členských státech. Mladí lidé, neúplné rodiny, chudí lidé, osoby se zdravotním postižením a starší lidé by měli mít možnost využívat zlevněné jízdné.

Evropa musí investovat do lepší veřejné dopravy, bezpečných a udržitelných cyklistických sítí a do urbanistického plánování zaměřeného na lidi, a to jak ve městech, tak ve venkovských komunitách. S tím, jak Evropa postupně vyřazuje spalovací motory, budou elektromobily součástí snižování emisí z dopravy, ale skutečné řešení je dát mnohem větší prostor veřejné dopravě. Aby se elektromobily staly cenově dostupnými a vytvořil se trh s ojetými vozy, měla by EU nařídit jejich zavádění do firemních vozových parků.

PROPOJENÍ EVROPY POMOCÍ INFRASTRUKTURNÍ UNIE

Musíme masivně zvýšit investice do železniční dopravy a její koordinace, abychom doslova propojili Evropu jako součást naší infrastrukturní unie. Železniční infrastruktura v mnoha evropských regionech je v havarijním stavu a ve velké části střední a východní Evropy neexistuje žádné vysokorychlostní železniční pokrytí. EU proto musí upřednostnit investice do modernizace a konvergence nedostatečně obsluhovaných regionů.

Na podporu udržitelného cestování na dlouhé vzdálenosti budeme investovat do infrastruktury nočních vlaků a vytvoříme evropskou platformu pro prodej jízdenek, která usnadní rezervaci přeshraničních cest pomocí udržitelných dopravních prostředků. Venkovské oblasti a špatně propojené regiony budou mít při investicích do dopravy přednost, včetně iniciativ na sdílení automobilů, trajektů a nákladní železniční dopravy.

Zajistíme, aby spravedlivější ceny odrážely skutečné náklady na znečišťující dopravu, a řádně zdaníme leteckou dopravu a pohonné hmoty tam, kde nelze zavést účinné alternativy šetrné ke klimatu. Snížíme poptávku po letech, zavedeme poplatek za časté létání s výjimkami pro ostrovní regiony a zakážeme lety na krátké vzdálenosti tam, kde jsou k dispozici alternativy. Budeme bojovat za zavedení zákazu soukromých letadel. Budeme hájit spravedlivou transformaci pro všechny pracovníky a pracovnice v dopravě a ochráníme pracovníky a pracovnice a cestující prostřednictvím opatření podporujících bezpečnost silničního provozu a omezení rychlosti v celé EU.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

KVALITNÍ VZDĚLÁVÁNÍ PRO VŠECHNY

Kvalitní a dostupné veřejné vzdělávání, odborná příprava a celoživotní učení by měly být dostupné pro všechny obyvatele Evropy bez ohledu na to, kde žijí nebo jaké jsou jejich majetkové poměry. Vzdělávání může naši společnost připravit tak, aby mohla překonat nerovnosti, dosáhnout pokroku při zelené transformaci a udržet se na špičce vědy a kultury. Pracovní místa v nových zelených odvětvích lze obsadit pouze tehdy, budeme-li mít lidi, kteří pro ně jsou vyškoleni.

Od samého počátku jsme horlivými podporovateli programu Erasmus+. Zavedeme v rámci programu Erasmus zásadu rovnosti, abychom zajistili, že studenti, kteří by si jinak nemohli Erasmus dovolit, dostanou dostatek peněz na plné financování svého pobytu v zahraničí. Erasmus+ musí být stejně dostupný pro všechny bez ohledu na zemi nebo ekonomické zázemí.

Naše Zelená a sociální dohoda zavede společný projekt ekologického vzdělávání a odborné přípravy, který pomůže propojit školy, univerzity, školicí střediska a vzdělávací instituce v celé Evropě. Občanské vzdělávání o EU, včetně vzdělávání mířící proti extremismu, nenávisti a rasismu, by mělo být součástí učebních osnov a neformálního vzdělávání uznávaného na úrovni EU. Investice do vzdělávání jsou zásadní součástí našich návrhů na financování transformace a musí dát všem šanci učit se a získávat dovednosti, které jsou potřebné pro budoucnost.

PŘÍSTUP KE ZDRAVOTNÍ PÉČI PRO VŠECHNY

Zdraví je veřejný statek, na který mají právo všichni. Pandemie byla tragickým důkazem toho, že nedostatečné investice, privatizace a zanedbávání preventivních přístupů ohrožují pacienty i pracující ve zdravotnictví, a to jak fyzicky, tak psychicky.

Evropská zdravotnická unie by měla zajistit, aby členské státy poskytly všem obyvatelům Evropy všeobecné zdravotní pojištění. Budeme usilovat o odstranění nerovností ve zdravotnictví a zaručíme přístup k cenově dostupným lékům a léčbě, včetně léčby rakoviny a vzácných onemocnění, a to způsobem, který bude inkluzivní pro všechny části společnosti, zejména pro nejzranitelnější osoby a etnické skupiny. Nikdo v Evropě by se neměl cítit nucen stěhovat se do jiné země kvůli neuspokojeným potřebám v oblasti zdravotní péče. Evropská legislativa o všeobecném zdravotním pojištění bude vyžadovat, aby všechny členské státy toto základní sociální právo zajišťovaly. Následky pandemie stále vidíme po celé Evropě. Mnoho lidí stále vykazuje příznaky dlouhého covidu. Musíme podporovat výzkum dlouhodobých následků infekce covid-19. Evropská unie by měla vytvořit zdravotnickou jednotku EU pro spolupráci v případě mimořádných zdravotních událostí a reakcí na katastrofy. Na všechny politiky by se mělo nahlížet ze zdravotního hlediska.

ZELENÁ SPOLEČNOST JE PEČUJÍCÍ SPOLEČNOST

Společnost je založena na péči. Je to její základ, který je přehlížený, nedoceněný a často neplacený. Jako zelení chceme budovat pečující společnost a chápeme péči jako zastřešující prioritu a koncept. Se stárnutím evropské společnosti bude význam péče narůstat, a to zejména v těch evropských zemích, které v nedávné době zažily velkou emigraci.

Naše Zelená a sociální dohoda představuje také dohodu o péči. Budeme usilovat o zlepšení pracovních podmínek pečovatелů a zároveň chránit právo každého na řádnou péči. Budeme investovat do komplexních, celoživotních přístupů, jako je všeobecný přístup ke vzdělávání a péči v raném dětství a deinstitucionalizovaná péče o osoby se zdravotním postižením a seniory. Vzdělávání a péče v raném dětství musí být ve fiskálním rámci EU započítány jako sociální investice.

DUŠEVNÍ ZDRAVÍ JE POLITICKÁ ZÁLEŽITOST

Naše univerzální zdravotní pojištění přesáhne rámec fyzického zdraví a zajistí, aby veřejné zdravotnické systémy zahrnovaly péči o duševní zdraví bez dodatečných nákladů pro jednotlivce. Duševní a tělesné zdraví musí mít rovnocenné postavení. Jsme si vědomi toho, že pro řešení krize

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

v oblasti duševního zdraví jsou nutné inkluzivní a komplexní preventivní a léčebné strategie, které zahrnují kulturu a sport i společenské a tvůrčí aktivity.

JE ČAS PŘEHODNOTIT EVROPSKOU PROTIDROGOVOU POLITIKU

Protidrogová politika musí být založena na důkazech, nikoli na předsudcích. Prosazujeme přístup EU založený na snižování škod, ochraně zdraví a podpoře lidí, kteří trpí drogovou závislostí, a který minimalizuje negativní sociální dopady užívání drog. Usilujeme o dekriminizaci konopí pro dospělé s cílem legalizace a regulace při současné ochraně nezletilých.

FAIR PLAY VE SPORTU

Sport spojuje lidi v Evropě, podporuje zdraví a sociální soudržnost. Evropské financování by mělo být snadněji dostupné a mělo by lépe motivovat svět sportu k dodržování klimatických cílů. Nezávislá Evropská protikorupční agentura by měla zajistit transparentnost a integritu ve sportu na celém světě. Zavedení jasných standardů umožní pořádání velkých mezinárodních sportovních akcí v Evropě, které budou v souladu s klimatickými cíli a budou respektovat lidská práva.

BUDOVÁNÍ EVROPY SOCIÁLNÍCH PRÁV

Naše Zelená a sociální dohoda postaví lidi a jejich dobré životní podmínky do centra evropské zelené transformace a ekonomiky. Sociální stát byl jedním z největších úspěchů Evropy. Obnova tohoto sociálního státu pro 21. století je jediným způsobem, jak ochránit a rozšířit sociální práva pro všechny v Evropě. Evropa sociálních práv musí pracovníky a pracovnice a komunity v procesu transformace posilovat a chránit a musí být inkluzivní pro všechny. Musí chránit lidi, kteří se v každodenním životě potýkají s mnohočetnými a průřezovými formami diskriminace.

DŮSTOJNÁ PRACOVNÍ MÍSTA PRO VŠECHNY

Evropští pracovníci a pracovnice si zaslouží spravedlivou mzdu, zejména po letech zvyšování cen. Bojujeme za odstranění chudoby pracujících. Během posledním mandátu v EU jsme vybojovali celoevropský rámec pro minimální mzdu pokrývající životní náklady, který stanovuje minimální mzdu na důstojné úrovni indexované podle životních nákladů. Prosadili jsme opatření týkající se transparentnosti odměňování, která pomohou odstranit obrovské rozdíly v odměňování, jež existují v podnicích a institucích.

Bojujeme za legislativu, která uzná pracující v digitálních platformách jako zaměstnance se všemi právy na minimální mzdu, kolektivní vyjednávání, pracovní podmínky a ochranu, na které mají ze zákona nárok.

Pracovní místa v klíčových odvětvích budoucnosti, od stavebnictví a péče až po energetiku a vzdělávání, musí být dobře placená. Podporujeme úlohu odborů při zajišťování toho, aby zaměstnanci dostávali spravedlivý podíl na zisku. Naše daňové návrhy sníží daňové zatížení pracovníků a pracovnic a podpoří přístup k energii, potravinám a bydlení pro nejchudší tým, že zvýší daně pro znečišťovatele a ultrabohaté.

KOMPLEXNÍ BOJ PROTI CHUDOBĚ

Každý má právo na slušný příjem. Silná záchranná sociální síť by měla chránit lidi, kteří mění zaměstnání, a ty, kteří pracovat nemohou. Vyzýváme k přijetí rámcové směrnice EU o minimálním příjmu, která by v každé zemi EU stanovila přiměřenou úroveň podpory (60 % mediánu příjmu) pro osoby, které mění zaměstnání nebo nemohou pracovat, a zajistila její dostatečný rozsah a využívání. Zároveň by neměla narušit národní modely kolektivního vyjednávání nebo systémy sociálního zabezpečení.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Krátkodobý program pojištění v nezaměstnanosti SURE by měl být změněn na trvalý, aby chránil živobytí pracovníků a pracovníc postižených transformací. Nadále požadujeme integrovanou strategii EU pro boj proti chudobě, která by do roku 2030 ukončila bezdomovectví a do roku 2030 snížila dětskou chudobu přinejmenším na polovinu a do roku 2040 ji odstranila.

Měl by být zkoumán a studován všeobecný základní příjem. Proto se zasazujeme o národní pilotní projekty základního příjmu.

NIC O PRACOVNÍCÍCH A PRACOVNICÍCH BEZ JEJICH ÚČASTI

Naše Zelená a sociální dohoda chrání pracovníky a pracovnice a jejich práva. Chceme vybudovat Unii, kde se s lidmi bude zacházet řádně a kde budou za svou práci náležitě odměňováni. Zejména se to týká pracovníků a pracovníc v kritických odvětvích, kteří udržují společnost v chodu, a všech, kdo budují infrastrukturu nezbytnou pro zelený zítřek.

Nic, co se týká pracovníků a pracovníc, by nemělo být projednáváno bez nich. Budeme bojovat za práva odborů na organizování, kolektivní vyjednávání a stávku. Pracovníci a pracovnice, kterých se týká dvojí ekologická a digitální transformace, by měli mít zaručená práva na informace, zapojení prostřednictvím kolektivního vyjednávání a sociálního dialogu a vzdělávání. Mělo by být podporováno odborové sdružování pro nové nebo nestandardní formy práce, aby práva všech pracovníků a pracovníc byla zaručena. Tato práva a standardy by měl chránit zákon o spravedlivé transformaci. Směrnice o celoživotním vzdělávání by měla chránit právo na placenou dovolenou na vzdělávání.

SPRAVEDLIVÁ MOBILITA PRACOVNÍCH SIL PRO VŠECHNY

Evropa musí umožnit a chránit spravedlivou přeshraniční mobilitu pracovníků a pracovníc, aby nikdo nepropadl trhlinami v roztržitých národních systémech sociálního zabezpečení. Aby se zabránilo sociálnímu dumpingu, musí být zajištěna sociální práva a přístup na trh práce. Administrativní úkony by mělo být možné provádět v různých jazycích, mobilní pracovníci a pracovnice by měli mít přístup k sociálním službám a měla by být podpořena sociální koordinace na úrovni EU. Mělo by se usnadnit uznávání odborných kvalifikací.

Mnoho zemí EU trpí důsledky masové emigrace. Hospodářská a sociální konvergence zemí EU musí být při tvorbě politiky EU a investicích prioritou, která zlepší kvalitu života a příležitosti pro lidi v celé Evropě.

NOVÁ PRÁVA PRO BUDOUCNOST PRÁCE

Práce by měla probíhat za důstojných podmínek a v bezpečném prostředí. Odstraníme současný systém, který vykořisťuje stážisty a praktikanty. Ukončíme praxi neplacených stáží, aby mladí lidé měli zaručenou řádnou mzdu a bezpečné pracovní podmínky. Podmínky pro mobilní a migrující pracovníky a pracovnice by měly být řádně regulovány a všichni tito pracovníci a pracovnice by měli dostat důstojné a cenově dostupné ubytování.

Je třeba aktualizovat opatření v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví při práci s ohledem na realitu změny klimatu a zajistit jejich dodržování, například pravidla týkající se vln veder a práce v extrémních teplotách. Příliš mnoho práce způsobuje stres a špatné zdraví. Zavedeme opatření, která zkrátí pracovní dobu a zlepší rovnováhu mezi pracovním a soukromým životem, včetně práva odpojit se, práva na práci na dálku a flexibility pracovní doby. V celé EU podporujeme úsilí o zavedení čtyřdenního pracovního týdne. Nedovolíme, aby pracovníci a pracovnice byli sledováni nástroji pro dohled založenými na umělé inteligenci.

STEJNÁ ODMĚNA ZA STEJNOU PRÁCI

Budeme bojovat za stejnou mzdu za stejnou práci a rovné příležitosti pro všechny v práci. Úplné odstranění rozdílů v odměňování žen a mužů prostřednictvím závazných opatření pro všechny

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

zaměstnavatele mělo být již dávno zavedeno. Rozdíl v odměňování žen a mužů závisí na faktorech, jako je etnický původ, zdravotní postižení, přístup ke vzdělání a věk. Různé skupiny žen pocítují velmi rozdílné rozdíly v odměňování.

Všeobecný a rovný přístup k zařízením péče o děti a dlouhodobé péče a revize směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem a směrnice o mateřské dovolené mohou Evropu posunout směrem k plně placené rodičovské dovolené ve stejné a dostatečné délce.

ROVNÉ PŘÍLEŽITOSTI OD ZAČÁTKU

Vzhledem k tomu, že začátek života je rozhodující, požadujeme odpovídající financování evropské záruky pro děti, aby všechny děti měly přístup k péči, vzdělávání, zdravé výživě, odpovídajícímu bydlení a zdravotní péči. Zároveň chceme podpořit účast rodičů na trhu práce. Všechny děti mají právo hrát si, účastnit se rekreace, sportu a kultury.

Všechny děti v EU by měly mít zaručený přístup ke kvalitní péči a vzdělání – bez ohledu na jejich cestovní pas. Chceme spolupracovat s členskými státy na tom, aby se konečně začalo investovat do infrastruktury pro vzdělávání a péči, která je nezbytně nutná.

EKONOMIKA, KTERÁ FUNGUJE PRO VŠECHNY

Evropská unie je klíčovou úrovní pro politiku v oblasti klimatu a životního prostředí, kde přijímáme zásadní společná rozhodnutí, která nasměrují evropskou společnost na ekologičtější cestu. Díky mobilizaci klimatického hnutí se nám, zeleným, podařilo prosadit v roce 2019 evropskou Zelenou dohodu a dostat klimatickou krizi na přední místo agendy. Pokrok je však příliš malý a pomalý. Čím rychleji Evropa pokročí v zelené transformaci, tím dříve se naše investice a úsilí vyplatí. Klima nebude čekat, až pominou jiné krize.

Naše Zelená a sociální dohoda počítá s rozsáhlým investičním plánem na vybudování prosperující a dynamické společnosti založené na klimatické neutralitě, zelených odvětvích a technologiích a udržitelné digitalizaci.

INVESTICE DO ZELENÉ A LEPŠÍ BUDOUCNOSTI

Evropská hospodářská a fiskální politika se musí zaměřit na zlepšení životních podmínek a kvality života lidí a na zachování stabilního klimatu a zdravého životního prostředí. V rámci odklonu od minulých úsporných opatření musí Evropa umožnit a podpořit investice dovolující řešení současných a budoucích problémů.

Zrevidujeme svévolně stanovené limity maastrichtských kritérií a Paktu o stabilitě a růstu. Kvůli nim je Evropa vystavena krizím. V několika zemích tyto limity vedly ke škrtnům ve veřejných službách a k omezení veřejných investic, což podkopává sociální soudržnost.

Místo toho zavedeme nové makroekonomické řízení zaměřené na dobré životní podmínky, které upřednostní kvalitní investice do veřejných statků a zelenou transformaci před zastaralým paradigmatem růstu za každou cenu, abychom předešli dalším krizím a jejich sociálním důsledkům.

Vyzýváme k zavedení zeleného zlatého pravidla a reformovaného evropského semestru, aby se vytvořil prostor pro zelené a sociální investice orientované na budoucnost. Zrevidujeme pravidla týkající se státní podpory a veřejných investic, abychom zelené investice podpořili, aniž by byla narušena spravedlivá hospodářská soutěž na vnitřním trhu.

Mandát Evropské centrální banky by měl být revidován tak, aby vedle cenové stability zahrnoval i plnou zaměstnanost. Vzhledem k tomu, že fosilní paliva jsou citlivá ke zvyšování cen a jsou hnacím motorem inflace, chceme také, aby Evropská centrální banka využila všechny nástroje, které má

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

k dispozici, k podpoře ekologických investic, včetně diferencovaných úrokových sazeb.

Ekologizace průmyslu pro naši budoucí konkurenceschopnost

Zelená transformace je výzvou naší generace a bez aktivní průmyslové politiky jí nebude možné dosáhnout. Ekologizace průmyslu prostřednictvím investic v Evropě je obrovskou příležitostí z hlediska konkurenceschopnosti i klimatické neutrality.

Budeme usilovat o zřízení zeleného a sociálního fondu pro přechod na novou ekonomiku ve výši nejméně 1 % HDP EU ročně, který by byl financován především společnými půjčkami na úrovni EU. Tento fond je páteří naší unie pro infrastrukturu a bude financovat projekty ekologické infrastruktury, jako je veřejná doprava a železniční nákladní doprava, obnovitelné zdroje energie a připojení k energetickým sítím. Bude financovat nově vznikající zelená odvětví a hloubkovou renovaci bytového fondu. Fond bude rovněž podporovat vzdělávací programy nezbytné pro vytváření důstojných pracovních míst v nových zelených odvětvích a zlepšování základní sociální infrastruktury nezbytné pro spravedlivou transformaci.

Tento fond, který je klíčovým nástrojem boje proti deindustrializaci v celé EU, bude podporovat členské státy s menšími hospodářskými zdroji a odvětví postižená transformací. K ochraně jednotného trhu a získání politické podpory pro ekologickou transformaci ve všech zemích EU jsou potřebné investice na úrovni EU.

Průmyslová politika EU musí být koncipována za účasti občanů a občanek, odborů a podniků a nesmí se stát způsobem, jak socializovat náklady a zároveň privatizovat zisky. Zajistíme, aby z výnosů investic do průmyslových odvětví měly prospěch veřejné rozpočty, například prostřednictvím kapitálových podílů. Stanovené podmínky v sociální oblasti musí zajistit vytváření kvalitních pracovních míst. Průmyslová politika by neměla být zaváděna na úkor snižování emisí a regulace. Evropská podpora výzkumu a vývoje může rovněž přispět k vědeckému a technologickému rozvoji, jakož i k dalším společenským cílům, a měla by být zvýšena.

Financování zelené a sociální dohody

Peníze na financování této tolik potřebné investice jsou k dispozici. Jsme přesvědčeni, že EU je může pomoci nasměřovat do ekologických a sociálních investic. Tuto změnu podpoří kombinace fiskální politiky, veřejných investic a soukromé iniciativy. Spravedlivější hospodářský systém vyžaduje větší přerozdělování, lepší využívání veřejných prostředků a zapojení všech aktérů ve společnosti.

Vytvoření spravedlivého daňového systému

Evropa potřebuje spravedlivý daňový systém, který zbaví pracující a malé podniky zátěže a donutí znečišťovatele, nadnárodní společnosti a ultrabohaté lidi platit spravedlivý podíl.

Stanovíme minimální úroveň daně z kapitálových výnosů v EU, abychom odstranili daňovou zátěž na straně zaměstnanců. Odstraníme mezery v dohodě OECD o minimální dani z příjmu právnických osob a budeme tlačit na členské státy EU, aby dohodu uplatňovaly na vyšší úrovni. Mezery, které ponechávají prostor pro vyhýbání se daňovým povinnostem a daňové úniky v EU i mimo ni, jakož i pro podvody a praní špinavých peněz, budou odstraněny. Budeme bojovat proti daňovým rájům, ať už se nacházejí v EU nebo kdekoli jinde na světě.

Evropská unie potřebuje větší rozpočtové zdroje, aby mohla čelit našim společným výzvám. Evropa musí rozšířit uhlíkovou přeshraniční daň na nová znečišťující odvětví, uplatnit zásadu „znečišťovatel platí“ ve všech odvětvích a zrušit bezplatné kvóty před v současnosti platným termínem v roce 2034. Zvýšíme rozsah stávajících daní z plastů.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Budeme usilovat o výrazné zvýšení objemu Sociálního klimatického fondu EU, abychom zajistili spravedlivou transformaci pro domácnosti s nízkými příjmy.

Vyzýváme k zavedení celoevropské daně z bohatství, která by bojovala proti nerovnosti a financovala ekologickou transformaci. Kromě toho budeme prosazovat evropskou daň z finančních transakcí, která by přinesla příjmy a zároveň omezila spekulace. Zavedeme trvalou daň EU z neočekávaných zisků energetických společností, abychom zabránili honbě za ziskem v budoucích energetických krizích, a uplatníme ji také na obchodníky s komoditami a banky.

SKUTEČNĚ EKOLOGIČTĚJŠÍ FINANCOVÁNÍ

Budeme regulovat finanční služby tak, aby podporovaly dlouhodobé investice do zelené a sociální budoucnosti před krátkodobými spekulacemi. Budeme bojovat za revizi zelené taxonomie, abychom zajistili, že plyn a jádro nebudou označovány za „udržitelné“. Fosilní plyn a jadernou energii nelze označovat za čisté.

Musí skončit podpora investic do nové těžby uhlí, ropy a zemního plynu, uhelných energetických projektů a společností, které je realizují. Pokračující rozvoj činností spojených s vysokými emisemi ohrožuje splnění závazků EU v oblasti klimatu a životního prostředí a zvyšuje finanční rizika. Zajistíme, aby se finanční subjekty zavázaly k přijetí důkladných plánů na transformaci související se změnou klimatu, které podpoří jejich přechod na novou ekonomiku a umožní postupnou transformaci. Jejich obsah a provádění musí být regulovány, a to sektorovými politikami pro činnosti s nejvyššími emisemi a metodami pro stanovení dekarbonizačních cílů. Budeme bojovat za zahrnutí všech činností bankovního sektoru do směrnice o náležité péči v oblasti udržitelnosti podniků, aby bankovní sektor nesl odpovědnost za dopad svých investic na lidská práva, životní prostředí a klima.

STABILNÍ A INKLUZIVNÍ BANKOVNICTVÍ PRO EVROPU

Domácnosti by již neměly plnit kapsy finančních hráčů, kteří spekulují s potravinami, energiemi a bydlením, nebo nést následky finančních krachů. EU musí dokončit tolik opožděný plán na bankovní unii a zavést společný systém pojištění vkladů.

Evropská centrální banka by měla nabídnout veřejné digitální euro jako alternativu k soukromým platebním systémům, trhy s kryptoměny by měly být řádně regulovány, včetně jejich dopadů na životní prostředí, a právo lidí na přístup k hotovosti a její používání by mělo být v rámci zajišťování inkluze chráněno.

VYŘEŠENÍ PROBLÉMŮ DÍKY OBĚHOVÉMU HOSPODÁŘSTVÍ

Vyrábět, spotřebovávat a vyhazovat – ekonomika naší společnosti vede k využívání zdrojů nad rámec možností naší planety. Pokud to nezměníme, budeme do roku 2050 potřebovat tři Země, abychom naši potřebu surovin uspokojili. Tento lineární model prohlubuje klimatickou krizi, ničení životního prostředí a porušování lidských práv při těžbě surovin. Způsobuje zranitelnost našich dodavatelských řetězců vůči krizím a závislost našich ekonomik a podniků na dovozu.

Plytvání musí začít být považováno za konstrukční vadu. Do roku 2040 chceme vybudovat plně obnovitelné, plně oběhové a netoxické hospodářství s jasnými a závaznými cíli a do roku 2030 stanovit transformační postupy vedoucí ke snížení spotřeby a využívání zdrojů.

Vzhledem k tomu, že zelená transformace vyžaduje rostoucí množství kovů, musíme přijmout přístup založený na dostatečnosti a upřednostnit rozvoj zpracovatelských a recyklačních kapacit pro strategické materiály.

Pokud se ukáže, že pro zajištění bezpečných a udržitelných dodavatelských řetězců je nezbytná těžba v EU, musíme zavést nejvyšší environmentální a sociální standardy. Neměly by existovat žádné výjimky z právních předpisů EU ani z podmínek lidských a environmentálních práv, z přísných a

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

neměnných oblastí bez těžby. Úsilí o zlepšování těžebních technik a pracovních podmínek (včetně pojištění zdraví a bezpečnosti) a zákaz těch nejškodlivějších by mělo nadále pokračovat. Postižené komunity – zejména poslední evropské domorodé společenství, Sámové – musí dostat včasné informace, musí být zajištěna jejich účast a souhlas a musí dostat spravedlivou kompenzaci.

BEZODPADOVÝ OBCHODNÍ MODEL JE MODEL BUDOUCNOSTI

Naší vizí je plně oběhové hospodářství, ve kterém naše výrobky znovu používáme, přepracováváme, sdílíme a recyklujeme, aby materiály obíhaly v uzavřeném cyklu. Tento přístup chrání zdroje a klima a šetří peníze spotřebitelů, protože výrobky vydrží déle. Ochrana životního prostředí a ochrana spotřebitele jdou ruku v ruce. Jako zelení se budeme zasazovat o rychlé zavedení povinných požadavků na udržitelnost našich výrobků a o opatření EU, která zajistí jejich dodržování ze strany průmyslu.

Budeme bojovat proti předčasnému zastarávání výrobků, například kvůli softwaru a nedostatečné opravitelnosti, které ničí planetu i rozpočty domácností. Zajistíme, aby bylo řádně zavedeno účinné a cenově dostupné právo na opravu, včetně celoevropského hodnocení oprav a otevřeného trhu oprav pro nezávislé opraváře a spotřebitele. Podpoříme vytvoření vnitřního trhu s použitým a renovovaným zbožím. Chceme nové technické standardy, jako je zavedení univerzální nabíječky, které budou motivovat k trvanlivosti výrobků a které připraví půdu pro zavedení bezodpadové společnosti bez vývozu odpadu do třetích zemí.

BUDOVNÍ SOCIÁLNÍ EKONOMIKY A EKONOMIKY ZALOŽENÉ NA SPOLUPRÁCI

Máme vizi dynamické a cirkulární ekonomiky, kde se daří malým a středním podnikům (MSP), které tvoří páteř evropské ekonomiky, a novým modelům komunitní, sociální a kolaborativní ekonomiky. Malé a střední podniky by měly mít stejné podmínky jako velké společnosti. Snažíme se vyhnout byrokracii a regulaci, která je složitější, nepružnější nebo zatěžující více, než je pro ochranu veřejného blaha nezbytné. Podporujeme digitální nástroje všude tam, kde mohou usnadnit dodržování předpisů.

Pro podporu vysokých ekologických a sociálních standardů a kolektivního vyjednávání by měla být naplno využita síla udržitelného zadávání veřejných zakázek. Evropská regulace by měla umožnit alternativní ekonomické modely, jako jsou družstva, crowdfunding, sociální podnikání a společenství. Toto prostředí příznivé pro místní iniciativy by mělo být posíleno, přičemž prioritu by měla mít odvětví, která čelí silné mezinárodní konkurenci, jako je textilní průmysl.

UDRŽITELNÁ DIGITALIZACE PRO LIDI A PLANETU

Digitální technologie jsou stále důležitější součástí našeho života. Měly by chránit práva jednotlivců a sloužit společnému dobru před zájmy soukromých společností. Evropa, která uvízla mezi americkým kapitalismem dohledu a státní kontrolou v čínském stylu, potřebuje decentralizovaný přístup k digitalizaci založený na právech, aby mohla využívat jejich výhod.

Zavedeme evropský datový prostor, který otevře anonymizovaná sociální data, jež slouží obecnému blahu, včetně boje za klimatickou spravedlnost a lékařského výzkumu. Klíčem k úspěšné digitální politice je interoperabilita. Evropský rámec interoperability je dobrým výchozím bodem, ale zatím nevytváří rovné podmínky. Budeme prosazovat, aby se standardizace otevřela vývojářům, občanské společnosti a malým a středním podnikům. Jejich zapojení musí být kompenzováno, aby se všichni na tomto procesu mohli podílet rovnoměrně.

Pokud bude digitalizace skutečně otevřená a práva s ní spojená budou chráněna právními předpisy, bude znamenat pro lidi v Evropě příležitost. Nedávne přijaté právní předpisy EU poskytnou větší výběr a transparentnost online a ochrání před porušováním práv a svobod. EU však musí zavést zákon o digitální spravedlnosti, který by lidi před rušivými praktikami v oblasti online reklamy chránil.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Přijmeme právní předpisy, které zvýší opětovné použití a recyklaci digitálních zařízení a komponentů v EU, a snížíme spotřebu energie spojenou se zpracováním dat a kryptoměny, abychom výrazně snížili materiální stopu internetu.

POKRAČOVÁNÍ ÚSPĚŠNÉHO PŘÍBĚHU: OCHRANA EVROPSKÝCH SPOTŘEBITELŮ

Silná ochrana spotřebitelů, jako jsou práva na roaming, práva cestujících a opatření v oblasti bezpečnosti výrobků, jsou hlavními úspěchy jednotného trhu. Vzhledem k rychlým změnám v ekonomice však vysoké standardy EU potřebují naléhavou aktualizaci, aby lidi chránily, a to zejména na internetu.

Spotřebitelé by měli mít stejná práva online i offline. Vzhledem k rostoucímu podílu elektronického obchodování zahrnujícího potenciálně nebezpečné nákupy přímo od třetích stran vyzýváme k větší odpovědnosti na online tržištích a k rozšíření a koordinaci schvalovacích a testovacích postupů ze strany celních orgánů a orgánů dozoru nad trhem.

Jako zelení zajistíme, aby lidé dostávali jasné a komplexní informace o dopadu výrobků a služeb prodávaných v EU na životní prostředí, včetně informací o předpokládané životnosti výrobku a jeho ekologické stopě. Na jednotném trhu nesmí existovat spotřebitelé první nebo druhé kategorie. Výrobky prodávané stejným způsobem v různých evropských zemích musí mít stejnou kvalitu a složení. Práva spotřebitelů by měla být plně zachována po celé EU.

KAPITOLA II: ODVAHA POSTAVIT SE KRAJNÍ PRAVICI – ZA EVROPU DEMOKRACIE, FEMINISMU A LIDSKÝCH PRÁV

Charlie chce být prostě Charlie. Nic víc. Proč je pro okolní svět tak těžké přijmout jejich pohlaví? Zara ví, co chce: ukončit strašlivou bolest spojenou s endometriózou. Najít lék, který by mohl pomoci mnoha lidem. Ale někdy se zdá, že lidé nevidí dál než za barvu její pleti, příjmení nebo výběr oblečení.

Daniel to chce vykřičet do světa. Je zamilovaný do muže. Chce chodit v noci ven, procházet se s partnerem po ulicích Sofie a přivést ho na firemní vánoční večírek.

V loňském roce hlasovala Myrna pro alternativu ke korupci, zastrahování a manipulaci ve své zemi, ale demokracie a právní stát v zemi se stále zhoršují. Místo toho, aby chodila do práce, demonstruje nyní každý den spolu s tisíci spoluobčany za změnu.

Předsudky, diskriminace a ohrožení spravedlivých demokratických procesů stále brzdí evropské společnosti. To však můžeme změnit. Je třeba to změnit.

Je na nás, abychom vybudovali Evropskou unii demokracie, svobody a základních práv.

Rasismus nikdy nezmizel. Například rasismus namířený proti muslimům a Romům a antisemitismus jsou na vzestupu. Osob se zdravotním postižením, osob žijící v chudobě a dalších zranitelných skupin se stále příliš často týká diskriminace a vyloučení.

Na evropských hranicích umírají lidé. Středomořské migrační trasy jsou nejsmrtonosnější na světě. Lidé hledající bezpečí a ochranu stále častěji čelí zadržování, brutálnímu a nezákonnému odsunu a násilí ze strany převaděčů a pohraničních orgánů. Krajní pravice využívá a prohlubuje jejich utrpení, táhne mainstreamové strany doprava a normalizuje migrační politiku, která je nefunkční a neudržitelná.

Krajně pravicové strany se prosazují díky své osvědčené taktice omílání polopravd a obviňování menšin. Toto konzervativní zpátečnictví je strategicky využíváno k omezení našich práv a svobod. I mainstreamová konzervativci, kdysi pevně věřící v evropský projekt, otevírají dveře antidemokratickým silám, které ohrožují právní stát.

Máme odvahu postavit se krajní pravici a chránit práva a svobody všech.

Zelení budou chránit demokracii a právní stát a požadovat jinou Evropskou unii. Jsme přesvědčeni, že Evropská unie musí být jednotnější, aby mohla řešit naše společné problémy. Požadujeme federální Evropskou unii s většími pravomocemi, rozvinutou demokracií a skutečnou transparentností a odpovědností.

Budeme bojovat proti rasismu a vyloučení ve všech jeho formách. Zajistíme, aby nikdo nemohl rozhodovat o vašem těle. Požadujeme spravedlivý azylový systém, který hájí lidská práva a důstojnost. Usilujeme o migrační politiku, která uznává obrovský přínos migrantů pro naši společnost. Věříme, že politika funguje nejlépe, když ji utvářejí lidé, kterých se týká. Jsme přesvědčeni, že demokracie nemůže vzkvétat bez živého občanského prostoru a silných hráčů z občanské společnosti. Zasadíme se o nezávislost soudů a svobodu tisku.

Evropská unie byla založena na ochranu míru a demokracie a na podporu svobody, práv a spravedlnosti.

Zasadíme se o to, aby tento základní slib byl skutečností pro všechny.

DALŠÍ NEZBYTNÝ KROK: SJEDNOČENÁ EVROPA PŘIPRAVENÁ NA ROZŠÍŘENÍ

Aby mohla Evropská unie čelit velkým výzvám našeho století, od zelené transformace po boj proti rostoucím nerovnostem a za ochranu demokracie, musí reformovat své smlouvy a pokročit směrem k federální Evropě, která bude schopna jednat a přijímat nové členy.

Na Konferenci o budoucnosti Evropy dali evropští občané a občanky jasně najevo, že podporují nové smlouvy, které EU poskytnou větší pravomoci. Vyzývali k prohloubení evropské demokracie s většími pravomocemi Evropského parlamentu, ukončením národního veta, větším rozpočtem EU a silnějšími pravomocemi EU v klíčových otázkách, jako je zdravotnictví, daně a sociální ochrana. Jako zelení stojíme za jejich návrhy.

ROZŠÍŘENÍ DEMOKRACIE V SRDCI EVROPY

Jsme pro federální Evropu, pro plně funkční nadnárodní demokracii schopnou přinášet výsledky. Potřeba jednomyslnosti mezi evropskými členskými státy v otázkách od daňové a zahraniční politiky až po boj proti diskriminaci a postupy podle článku 7 na ochranu demokracie brání EU přijímat rozhodnutí pro společné dobro.

Evropský parlament musí mít právo navrhopvat právní předpisy a musí mít stejnou rozpočtovou pravomoc. Rada Evropské unie by měla fungovat jako druhá komora pro tvorbu právních předpisů EU, nikoliv jako místo pro noční handrkování o mezivládních dohodách. Předsedu Evropské komise by měl navrhopvat Evropský parlament.

Současný rozpočet EU zjevně na řešení problémů, kterým Evropa čelí, nestačí. Rozpočet EU by měl být výrazně navýšen a podpořen vlastními zdroji, jako jsou daně z fosilních zdrojů a daně z bohatství na úrovni EU, přičemž úloha Evropského parlamentu a občanské společnosti při kontrole výdajů EU by se měla být posílena. Aby byla EU schopna plnit své úkoly, je třeba rozšířit její kompetence. Tato skutečně nadnárodní demokracie musí rovněž zajistit zavedení evropského občanství založeného na místě pobytu.

Aby Evropa mohla tento tolik potřebný krok učinit, je nezbytný demokratický mandát občanů a občanek. Proto by k těmto změnám smlouvy měl vést inkluzivní ústavní proces v celé EU. Změny smluv by pak měly být ratifikovány v celoevropském referendu podle systému dvojí většiny odevzdaných hlasů: v celoevropském měřítku a ve většině členských států.

Pokud se hrstka členských států bude snažit pokrok brzdit, zajistíme posílení spolupráce. Posílená spolupráce umožní ambiciózní zelenou a sociální transformaci již nyní, bez čekání na změnu smlouvy.

OŽIVENÍ EVROPY ZA ÚČASTI OBČANŮ A OBČANEK

Účast a zapojení veřejnosti Evropskou unii posilují. Orgány EU by měly podniknout kroky k tomu, aby hlasování ve volbách EU bylo přístupnější, a to i pro osoby se zdravotním postižením. V zájmu zvýšení demokratické účasti chceme, aby pro volby do EU v roce 2029 bylo pilotně zavedeno hlasování online, a to alespoň pro mobilní evropské občany a občanky. Pro volby do Evropského parlamentu by měly být vedle národních seznamů zavedeny i nadnárodní seznamy, čímž by vznikl další jednotný celoevropský volební obvod, do kterého by občané a občanky volili velký počet poslanců Evropského parlamentu.

Protože demokracie nejsou jen volby, budou zelení prosazovat zavedení občanských panelů, které by umožnily inkluzivnější rozhodování o politikách EU. Je třeba posílit rámec pro petice a konkrétně Evropskou občanskou iniciativu, aby se občanům otevřelo více kanálů, kterými mohou politiku EU ovlivňovat. Je třeba zajistit, aby evropské instituce měly povinnost na tyto požadavky reagovat prostřednictvím legislativních návrhů. Měl by být zaveden rámec pro celoevropská referenda.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

SPOLEČNĚ SILNĚJŠÍ: ROZŠÍŘENÍ UNIE

Mnoho lidí v evropském sousedství touží po tom, aby se stali občany a občankami EU. Především jde o Ukrajinou bojující za naše hodnoty a evropskou bezpečnost. Naše Unie je založena na hodnotách úcty k lidské důstojnosti, svobody, demokracie, rovnosti, právního státu a dodržování lidských práv. Je příslibem míru, spravedlnosti, společných hodnot a prosperity a všichni staří i noví členové jsou za dodržování těchto zásad a cílů odpovědní.

Nový tlak na rozšíření je nutný již dlouho. EU byla vždy projektem s geopolitickými důsledky. Jelikož je EU postavena na společných pravidlech a hodnotách, pomáhá snižovat význam hranic. Rozšíření EU je proto nejlepší vyhlídkou na trvalý mír a bezpečnost v Evropě.

Všechny evropské země, které usilují o členství v EU nebo o opětovné přistoupení k EU a které sdílejí naše hodnoty, musí být na cestě k členství v EU vítány a musí jim být poskytnuta veškerá podpora, kterou ke splnění kritérií potřebují.

PLNĚNÍ SLIBŮ: CESTA KE VSTUPU DO EVROPSKÉ UNIE

Evropská unie musí dodržet své sliby kandidátským zemím, kterými jsou Albánie, Bosna a Hercegovina, Moldavsko, Černá Hora, Severní Makedonie, Srbsko, Ukrajina a Gruzie. Podporujeme úsilí Kosova stát se kandidátem na členství v EU. Budeme tyto země podporovat na jejich cestě ke splnění kodaňských kritérií, přičemž ta, která se týká demokracie a právního státu, musí být řešena přednostně.

Splnění těchto kritérií je podmínkou pro přístup na jednotný trh a k rozpočtu EU. Pokrok v tomto procesu musí být založen na dosažených výsledcích. Jako zelení jsme přesvědčeni, že EU musí v přístupovém procesu více spolupracovat s občanskou společností. Budeme usilovat o překonání pravidla jednomyslnosti v Radě, které v současné době přistoupení brzdí.

Budoucnost Ukrajiny je v Evropské unii. Budeme podporovat ukrajinské orgány při zavádění reforem nezbytných pro členství v EU. Pomoc EU Ukrajině by měla v co největší míře umožnit rekonstrukci a obnovu odolnou vůči klimatické změně, založenou na obnovitelných zdrojích energie, moderní infrastruktuře a udržitelném a inkluzivním hospodářství.

Přijímání nových členů musí být zásadním impulsem pro vnitřní reformy, které EU usnadní účinné a efektivní rozhodování. Každá kandidátská země by měla mít možnost jít do EU svou vlastní cestou nezávisle na pokroku ostatních kandidátských zemí.

RYCHLÁ OPATŘENÍ NA PODPORU DEMOKRACIE A PRÁVNÍHO STÁTU

Jednou z největších ran pro evropský pokrok v posledních letech byl rozvoj autoritářských tendencí v srdci Evropy. Občané a občanky postižených zemí jsou občany a občankami EU a EU musí bránit jejich práva proti vládním mocenským zásahům. Chceme rychlé kroky k ukončení porušování práva EU ze strany členských států prostřednictvím řízení o nesplnění povinnosti. K tomu je třeba stanovit jasný časový rámec, včetně postupu podle článku 7.

Zavedeme roční přezkum základních hodnot, který bude porušování základních hodnot v celé EU monitorovat, prosazovat a postihovat.

Musíme zajistit, aby finanční prostředky EU posilovaly prosperitu, demokracii a právní stát a nemizely v kapsách autokratů a jejich přátel. Dosáhli jsme významného pokroku, pokud jde o vybavení EU lepšími nástroji, které k tomu slouží, ale je třeba je plně realizovat.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Přístup ke spravedlnosti se musí stát realitou pro všechny lidi v Evropské unii. Je nezbytné, aby zranitelné skupiny, jako jsou lidé s nízkými příjmy a lidé z marginalizovaných komunit, měly přístup ke svému právu domáhat se reakce a nápravy nespravedlnosti.

BOJ PROTI KORUPCI! POLITIKA MUSÍ BÝT TRANSPARENTNÍ A ODPOVĚDNÁ

Důvěra občanů a občanek v demokracii se opírá o politickou integritu. Transparentnost a odpovědnost jsou pro demokratickou kontrolu a veřejný dohled nezbytné. Pokud je důvěra v politiku a demokratické instituce vážně ohrožena, musíme jednat.

Skandál Katargate ukázal, že instituce EU nejsou k tomu, aby zabránily korupci a rozsáhlým pochybením, vybaveny. Spíše než další poradní orgán potřebují orgány EU nezávislý etický úřad, který by měl pravomoci a prostředky k vyšetřování a postihování neetického jednání a zneužití funkce. Potřebujeme komplexní právní předpisy o lobbistických aktivitách na úrovni EU, včetně povinného registru transparentnosti EU.

Orgány EU se musí stát transparentnějšími, a to i prostřednictvím aktivního zveřejňování všech dokumentů týkajících se navrhovaných právních předpisů. Ty by měly zahrnovat i stanoviska členských států, neboť pro občany a občanky je i nadále prakticky nemožné pochopit, jak se v Radě rozhoduje.

Členové a členky a vedoucí pracovníci a pracovnice orgánů EU musí transparentně přiznávat svůj majetek, jak je to vyžadováno v mnoha členských státech, a nesmí mít možnost vykonávat placenou vedlejší činnost pro lobbistické organizace.

Korupce a zneužívání rozpočtu EU celý evropský projekt podkopává. Podporujeme orgány odpovědné za ochranu finančních zájmů EU, jako je OLAF a Úřad evropského veřejného žalobce, a vyzýváme k navýšení prostředků na protikorupční úsilí.

UNIE PRÁV A SVOBOD: ZA SKUTEČNĚ FEMINISTICKOU A PROTIRASISTICKOU BUDOUCNOST

Jako zelení chceme vybudovat svět, ve kterém budeme všichni žít bez násilí, rasismu, sexismu, queerfobie a nátlaku. Bojujeme za svět, kde můžeme rozhodovat o svých tělech, kde můžeme milovat, koho chceme, a kde se rasová spravedlnost konečně stane realitou. Tento svět je možný a my za něj nepřestaneme bojovat. Čím tvrdší budou útoky, tím přesvědčenější, soucitnější a odhodlanější budeme.

ROVNÁ PRÁVA PRO VŠECHNY

Bojujeme za rovná práva pro všechny. Proto chceme, aby se Listina základních práv vztahovala na evropské občany a občanky přímo a aby základní práva patřila do přímých pravomocí EU. Vyzýváme k celkovému posouzení antidiskriminačního rámce EU a uznáváme, že je zapotřebí komplexního a průřezového přístupu. Aby bylo možné diskriminaci etnických skupin účinně čelit a zajistit rovná práva a rovné zacházení pro všechny, potřebujeme zásadní aktualizaci horizontální antidiskriminační směrnice. Od jejího prvního zavedení uplynulo již 15 let.

ROZBIJTE PATRIARCHÁT!

Ženy nejsou všechny stejné a pochopení jejich rozmanitosti je klíčem k boji proti nerovnosti a diskriminaci.

Feministická Evropa musí zaručit politiky, které ženám zajistí finanční nezávislost, zejména zrušením daňových režimů, které diskriminují ženy, a odstraněním rozdílů v odměňování žen a mužů prostřednictvím závazných opatření pro podniky a veřejné orgány.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Požadujeme všeobecný a rovný přístup k péči o děti. Požadujeme revizi směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem a směrnice o mateřské dovolené, aby se pokročilo směrem k plně placené mateřské a otcovské dovolené stejné délky.

Díky začleňování genderového hlediska je třeba zajistit, aby z evropských peněz měli stejný prospěch muži i ženy. Hájíme závazný mechanismus parity pro kandidátní listiny v evropských volbách a genderovou vyváženost v rozhodovacím procesu EU, a to i na nejvyšších postech. Evropská komise a Rada EU potřebují zvláštní portfolia pro práva žen a rovnost pohlaví.

NAŠE TĚLO, NAŠE PŘÁVA!

Bojujeme za rozšíření reprodukční svobody. Sexuální a reprodukční zdraví a práva, včetně práva na bezpečný potrat, jsou základními právy. Patří do smluv EU, protože jde o základní zásady a pravomoci EU a přímo uplatňované Listiny základních práv. Bezpečné a legální potraty musí být dostupné ve všech členských státech EU. Potratová péče je základní zdravotní službou.

Stavíme se proti ničivému omezování reprodukčních práv na celém světě. Nikdo by neměl být trestně stíhán za to, že vyhledá nebo využije potratové služby. Ženy musí mít přístup k lékařským potratům. Jako zelení prosazujeme poskytování bezplatné a kvalitní antikoncepce pro všechny. Mladí lidé mají právo na komplexní sexuální výchovu.

UKONČENÍ GENDEROVĚ PODMÍNĚNÉHO NÁSILÍ

Všechny ženy a dívky v Evropě, včetně těch, které jsou marginalizovány na základě rasy, pohlaví, genderové identity, věku, sexuálních charakteristik, sexuální orientace, zdravotního postižení, třídy nebo migračního statusu, mají právo na život bez násilí. Genderově podmíněné násilí je brutálním porušováním lidských práv a projevem nerovných mocenských vztahů v našich společnostech. Nadále neochvějně bojujeme za komplexní právní předpisy EU, které by genderově podmíněnému násilí online i offline v celé EU předcházely, reagovaly na něj a řešily ho z intersekcionalního a strukturálního hlediska. Zelení kladou důraz na roli komunit při prevenci škod a posilování práv obětí pomocí specializované podpory, přístupu ke spravedlnosti a ochrany obětí se zvláštním důrazem na marginalizované komunity. Všechny členské státy EU musí ratifikovat Istanbulskou úmluvu. EU by měla přidat genderově podmíněné násilí na seznam trestných činů EU.

HRDOST, RESPEKT A ROVNOST PRO LGBTQIA+

Obnovená strategie pro rovnost LGBTQIA+ by měla zajistit, aby trans, intersexuální a nebinární osoby byly chráněny také v právním rámci EU, a měla by tak odstranit legislativní mezery v oblasti nediskriminace a trestných činů z nenávisi. Chceme ukončit mrzačení pohlavních orgánů intersexuálních osob. Prosazujeme právní uznání pohlaví na základě sebeurčení a přístup ke specifické zdravotní péči pro trans osoby. Evropská unie by měla politicky jednat za celoevropský zákaz tzv. konverzní terapie a nucené sterilizace transsexuálů. Duhové rodiny a jejich práva musí být v celé EU chráněny, včetně plného uplatňování svobody pohybu bez ztráty práv.

BOJ PROTI RASISMU A VYLOUČENÍ

Rasismus v Evropě není jen problémem individuálních postojů, ale strukturální a systémovou výzvou, kterou je třeba řešit jako takovou. Rasová spravedlnost by měla být začleněna do všech politik EU na základě smysluplné účasti všech národnostních a etnických skupin, aby se zajistilo zohlednění jejich životních zkušeností.

Antisemitismus a rasismus zaměřený proti muslimům jsou na vzestupu. EU musí být bezpečná pro život všech. Budeme chránit židovské a muslimské komunity a požadovat ukončení všech forem diskriminace.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Zajistíme zavedení akčního plánu EU proti rasismu a budeme usilovat o jeho obnovení do roku 2025 s odpovídajícím financováním a poradním orgánem občanské společnosti. Národní akční plány musí být pro všechny členské státy povinné.

Problémem demokracie je, že 96 % poslanců Evropského parlamentu jsou běloši. Jako zelení usilujeme o to, aby na volitelných místech byli kandidáti z etnických skupin. Aktivně podporujeme, aby za zelené do Evropského parlamentu kandidovali jejich členové zastupující národnostní a etnické skupiny.

NA HLASECH MLADÝCH ZÁLEŽÍ: VÍCE PRÁV, VÍCE ZASTOUPENÍ

Bojujeme za hlasovací právo od 16 let pro všechny volby v Evropě a za právo kandidovat od 18 let, počínaje volbami do Evropského parlamentu. Jako Evropští zelení usilujeme o to, aby mladí kandidáti byli na volitelných místech stranických kandidátních listin.

Právní předpisy EU musí fungovat ve prospěch mladých lidí. Evropská unie musí podpořit přijetí mezinárodní úmluvy o právech mladých lidí. Konzultační metody, jako jsou každoroční dialogy s organizacemi zastupujícími mládež a s občanskými agorami mládeže, by měly být institucionalizovány, a do hodnocení dopadů právních předpisů by měli být systematicky zahrnuti mladí lidé. Mládežnické organizace musí získávat řádné financování z fondů EU.

NE AGEISMU

Věk nesmí být překážkou v účasti na plnohodnotném a aktivním životě. Starší lidé jsou ale příliš často diskriminací a vyloučením na základě věku brzděni. Starší lidé patří mezi sociální skupiny, které jsou nejvíce ohroženy chudobou a digitálním vyloučením. Jako zelení se postavíme proti ageismu v evropských politikách. Velmi staří lidé tvoří nejrychleji rostoucí demografickou skupinu v Evropě a my musíme být odolní. Jsme za opatření, která podporují začleňování starších lidí a jejich účast na politických záležitostech, jako je připojení se ke globální síti měst a obcí přátelských ke stáří, kterou organizuje Světová zdravotnická organizace.

Požadujeme spravedlivé důchody pro všechny seniory v EU. To zahrnuje také zajištění svobody pohybu se zaručenou penzí, aby lidé měli ke svým důchodům přístup bez ohledu na to, kde v EU žijí. Chceme důchody chránit před chudobou pro všechny seniory v EU od věku odchodu do důchodu. Zároveň podporujeme přístupy, které umožňují přechodná období mezi vzděláváním, prací, péčí o rodinu, obdobím nezaměstnanosti, volným časem a odchodem do důchodu v různých fázích života každého jednotlivce.

Chceme silné pečovatelské služby, které budou přínosem pro dobré životní podmínky lidí s potřebou dlouhodobé péče, stejně jako pro jejich rodiny a komunity. Mezigenerační spravedlnost není jen koncept: výměna mezi generacemi by měla být zakotvena v našich vzdělávacích systémech a také v širším měřítku v komunitních aktivitách.

PRO EVROPU, KTERÁ JE PŘÍSTUPNÁ VŠEM

Lidé se zdravotním postižením v Evropské unii musí mít možnost plně se zapojit do politického, společenského a veřejného života, včetně zaměstnání. Budeme prosazovat účinné monitorování a prosazování evropských právních předpisů o přístupnosti a zavedení průkazu zdravotně postiženého uznávaného v celé EU. EU by měla začít shromažďovat údaje rozdělené podle pohlaví, věku a druhu postižení, aby bylo možné posoudit dopad politik EU a sledovat pokrok v začleňování osob se zdravotním postižením obecně.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

UNIE PRÁV A SVOBOD: OCHRANA PRÁV VŠECH

Klíčovým bodem v boji proti krajní pravici je ochrana práv všech. Krajní pravice po celé Evropě využívá k šíření strachu a odporu migraci. Chce omezit práva a svobody žen a lidí z komunity LGBTQIA+ i etnických skupin. Bojujeme proti těmto snahám a odhodlaně se stavíme za demokracii, svobodu a lidská práva.

DODRŽOVÁNÍ LIDSKÝCH PRÁV POMOCÍ HUMÁNNÍHO AZYLOVÉHO SYSTÉMU

Prosazujeme spravedlivý azylový systém, který hájí lidská práva a důstojnost a je založen na solidaritě a sdílení odpovědnosti. Jsme přesvědčeni, že pokud existuje politická vůle, může Evropská unie humanitární výzvy řešit a chránit lidi, kteří hledají bezpečí, s použitím přístupů založených na lidskosti. Jelikož hájíme základní zásady Evropské unie, o právu na azyl nelze vyjednávat.

Chceme pracovat na vytvoření azylového systému založeného na lidskosti s rychlým a decentralizovaným řízením. Členské státy si musí odpovědnost za žádosti o azyl spravedlivě rozdělit. Je nám jasné, že potřebujeme povinný relokační mechanismus. Strany napříč politickým spektrem se nechaly strhnout ke krajně pravicové migrační politice, což bohužel odráží i nový pakt EU o migraci a azylu. Mělo by být zopakováno úspěšné využití směrnice o dočasné ochraně v reakci na uprchlickou situaci způsobenou válkou na Ukrajině.

Žádáme o udělení víz EU pro ochránce lidských práv a životního prostředí. Usilujeme o poskytnutí právní ochrany lidem nuceně vysídleným v důsledku klimatické krize a ekologických katastrof. To zahrnuje klimatická víza, která umožní obětem přírodních katastrof hledat v Evropské unii ochranu a bezpečí, a podpoří to procesy zabraňující vzniku osob bez státní příslušnosti v důsledku klimatické krize. Je třeba řešit specifickou zranitelnost žadatelů o azyl z řad LGBTQIA+.

UKONČENÍ KRIMINALIZACE LIDÍ, KTEŘÍ SE PŘESOUVAJÍ

Došlo k neúnosné eskalaci násilí vůči lidem hledajícím ochranu. Musíme zastavit násilí, mučení a nelidské a ponižující zacházení na evropských hranicích. Nezákonné odsouvání lidí na hranicích EU musí skončit.

Je třeba prosazovat právní předpisy EU, které harmonizují normy týkající se azylového řízení, podmínek přijímání a záruk. Nemůžeme akceptovat věznění, špatné zacházení a zneužívání lidí, kteří v EU hledají ochranu a lepší život.

ZÁCHRANA NENÍ ZLOČIN

Vyzýváme k vytvoření pátrací a záchranné mise ve Středomoří financované a vedené EU a k posílení humanitárního mandátu a odpovědnosti agentury Frontex. Usilujeme o silnější kontrolu této agentury také prostřednictvím vnitrostátních parlamentů spolu s Evropským parlamentem. Chceme ukončit kriminalizaci humanitární pomoci a hojné využívání režimu výjimečného stavu k omezení přístupu k azylu a legitimních práv na dohled ze strany občanské společnosti. Lidé nepatří do vězení jen proto, že žádají o azyl. Žadatelé o azyl by měli mít zaručený přístup k právní pomoci.

ŽÁDNÉ ŠPINAVÉ DOHODY S DIKTÁTORY

Ostře se stavíme proti takzvaným „migračním dohodám“, jako je například dohoda s Tuniskem, kdy EU platí zemím za to, aby se do ní migranti nedostali. Jakákoli spolupráce se třetími zeměmi v oblasti migrace vyžaduje posouzení lidských práv. Podmiňovat rozvojovou spolupráci se třetími zeměmi „řízením migrace“ je neetické. Nemůžeme souhlasit s tím, aby uprchlíci a migranti byli zneužíváni k získání geopolitickému prospěchu. Obchodování s lidmi nesmí být nikdy zbraní hybridní války.

SPRAVEDLIVÁ MIGRAČNÍ POLITIKA VE PROSPĚCH VŠECH

Lidé se v historii vždy stěhovali z místa na místo. Migrace je stará jako dějiny a my se musíme k tomuto pragmatismu vrátit. Migrace může být prospěšná všem. Může pomoci řešit nedostatek pracovních sil, který je dnes klíčovým hospodářským problémem. Migranti zásadním způsobem přispívají k evropskému hospodářství a obohacují naši kulturu, společenství a každodenní život. Nezbytným předpokladem ukončení obchodování s lidmi a vykořisťování je vytvoření legálních a dostupných migračních kanálů. Chceme vypracovat nový, komplexní migrační zákoník, který by umožňoval udělování víz pro sloučení rodiny a práci na různých úrovních kvalifikace. Měl by také umožnit migrantům, kteří již v EU pobývají, změnit jejich status, například ze studenta na zaměstnance. Chceme nově příchozím usnadnit práci a integraci prostřednictvím přístupu ke vzdělání, jazykové podpoře a pracovním příležitostem.

Aby se zabránilo vykořisťování migrujících pracovníků a pracovníc, je třeba zajistit přístup ke spravedlnosti ve všech zemích EU. Vyzýváme ke komplexní kampani za legalizaci osob bez dokladů („sans-papiers“) dlouhodobě žijících v zemích EU. Bez ohledu na svůj status by lidé, kteří přicházejí do Evropské unie budovat svůj život, měli mít stejná sociální, kulturní, ekonomická a občanská práva, včetně svobody pohybu, práva na práci a sociální ochranu a přístupu ke zdravotní péči a vzdělání.

BOJ PROTI OBCHODOVÁNÍ S LIDMI A PRACOVNÍMU VYKOŘIŠŤOVÁNÍ

Chceme bojovat proti obchodování s lidmi a pracovnímu vykořisťování v EU. Chceme chránit oběti, například prostřednictvím programů ochrany a práva na pobyt. Uznáním univerzálnosti pracovních práv můžeme účinně řešit závažné pracovní vykořisťování, které může vyústit v obchodování s lidmi. Všichni pracovníci a pracovníce bez ohledu na svůj pobytový status mají podle právních předpisů EU o právech obětí a o boji proti obchodování s lidmi práva, která je chrání před nezákonným pracovním zneužíváním. Tato práva se musí stát skutečností.

ZA SPRAVEDLIVÝ A BEZPEČNÝ DIGITÁLNÍ SVĚT

Digitální svět se stal nedílnou součástí našich životů, a proto by v online prostoru měly platit stejné svobody a ochrana jako v offline prostředí. Prevence šíření nenávisti online je klíčem k tomu, aby z politické arény určité skupiny nebyly vyloučeny. Boj proti dezinformacím je nezbytný pro fungování demokratických institucí, kterým lze důvěřovat.

EU dosáhla v boji proti dezinformacím a regulaci online platform pokroku díky zákonu o digitálních službách. Nyní je třeba jeho ustanovení vymáhat. Online platformy musí chránit legální obsah a podléhat veřejné kontrole a transparentnosti při odstraňování nelegálního obsahu.

Ženy a zástupci etnických skupin jsou na internetu vystaveni nepřiměřenému množství nenávisti. Na internetu nesmí docházet ke zveřejňování nezákonných nenávistných projevů a k diskriminaci. EU by měla využít svých pravomocí k tomu, aby obzvláště škodlivé projevy nenávisti byly v EU stíhatelné jako trestné činy s jednoduchými pravidly pro jejich definici a související sankce. Chceme poskytnout podporu platformám, organizacím občanské společnosti a mediálním iniciativám, které prosazují mediální gramotnost a strategie proti nenávisti.

GDPR chrání naše právo na soukromí, a to i před státním dohledem. Budeme prosazovat právo nebýt sledován. EU musí stát v čele celosvětového boje proti masovému sledování. Občany a občanky musí před zneužíváním špehovacího softwaru chránit odpovídající legislativa EU, která musí zabránit členským státům, aby se vyhýbali odpovědnosti odvoláváním se na národní bezpečnost.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

ČLOVĚK JAKO STŘEDOBOD UMĚLÉ INTELIGENCE

Umělá inteligence v sobě skrývá klíčový potenciál, ale zároveň může pro společnost představovat významnou výzvu. Abychom se vypořádali s případnými riziky, budeme uplatňovat zásadu, že systémy umělé inteligence musí zůstat pod kontrolou lidí a že tyto systémy musí respektovat lidskou autonomii, důstojnost a rozhodovací pravomoc. Umělá inteligence musí pracovat pro lidi, společnost a planetu, nikoli pro státní dohled nebo technologický kapitalismus.

Proto by měly být prosazovány přísné limity. V EU by neměly být povoleny nejneetičtější a nedemokratické praktiky, jako je biometrický hromadný dohled, systémy umělé inteligence, které rozpoznávají emoce, pohlaví nebo sexuální orientaci, a prediktivní policejní dohled založený na umělé inteligenci. Je třeba posílit a prosazovat zákony o nediskriminaci a ochraně údajů, aby bylo zaručeno, že systémy umělé inteligence nebudou diskriminovat etnické skupiny. Je třeba zvýšit úsilí v oblasti kybernetické bezpečnosti, aby se zabránilo hackerským útokům založeným na umělé inteligenci, se zvláštním důrazem na ochranu kritické infrastruktury. Návrh a používání systémů umělé inteligence musí být transparentní. Používání deep fakes a chatbotů musí být jasně označeno.

Chceme také zajistit, aby umělá inteligence pomocí klíčových ustanovení o životním prostředí Zelenou dohodu podporovala, nikoliv brzdila. Na pracovišti by měli mít pracovníci a pracovníce vždy možnost se od systémů umělé inteligence odpojit. V souvislosti s modely umělé inteligence by měly být řádně prosazovány právní předpisy v oblasti autorských práv, aby tvůrci obsahu byli plně chráněni. Podporujeme koncept „důstojnosti dat“, což znamená, že data vytvořená lidskou činností nemohou být zdarma využívána komerčními vývojáři umělé inteligence. Patří především lidem, kteří je vytvořili.

PRO SILNÝ A DYNAMICKÝ OBČANSKÝ PROSTOR

Organizace občanské společnosti jsou základem každé demokracie. Proto chceme, aby byly silné a skutečně evropské. Vyzýváme k vytvoření mechanismu EU na ochranu občanské společnosti, aktivistů a obránců před všemi formami útoků, diskriminace a obtěžování. Mechanismus EU by měl umožnit organizacím občanské společnosti tyto útoky hlásit, a to i prostřednictvím systému včasného varování. Mělo by být rovněž zaručeno odpovídající financování, a to jak na úrovni EU, tak na vnitrostátní úrovni.

Zásadní význam mají opatření na podporu pravidelného, smysluplného a strukturovaného dialogu s občanskou společností během legislativních postupů. Zavedeme statut evropských přeshraničních sdružení a neziskových organizací. Zasadíme se o občanský dialog na úrovni EU po vzoru sociálního dialogu mezi organizacemi občanské společnosti a orgány EU.

SVOBODNÁ A NEZÁVISLÁ MÉDIA PRO EVROPU

Koncentrace médií dosáhla alarmující úrovně, což ohrožuje redakční a ekonomickou nezávislost. Ochranu novinářských zdrojů ztěžují rozsáhlé zákony pro boj s terorismem a rozsáhlá opatření umožňující masové sledování. Žaloby pro pomluvu a zneužívání soudních řízení se staly klíčovými metodami k umlčování investigativních novinářů.

Potřebujeme rámec EU, který zabrání koncentraci médií a umožní novinářům svobodně pracovat. Investigativní žurnalistika potřebuje zvláštní záruky. Svobodná a nezávislá žurnalistika nesmí být nikdy otázkou potřebných financí. Chceme pečlivě sledovat uplatňování práva EU, zejména právních předpisů EU o autorských právech, obchodním tajemství, nařízení o ochraně údajů a směrnice o audiovizuálních mediálních službách, aby se předešlo jejich zneužívání. Budeme usilovat o řádné provádění budoucího zákona o svobodě médií a směrnice proti SLAPP (strategická žaloba proti účasti veřejnosti).

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Podporujeme vznik celoevropských médií a kvalitního obsahu o evropských záležitostech, evropském občanství a evropské identitě, které jsou základními prvky sdíleného evropského občanského a informačního prostoru, vyvracejí mýty o EU a budují pocit evropské sounáležitosti.

KULTURA JAKO JISKRA ZMĚNY

Umění a kultura jsou jedny z nejmocnějších nástrojů společnosti, které umožňují vyprávět příběhy, měnit myšlení a budovat solidaritu. Naše bohaté kulturní dědictví a rozmanitá a živá umělecká scéna jsou základními prvky toho, co Evropu spojuje a činí ji jedinečnou a přitažlivou. Jako zelení věříme v hodnotu uměleckého projevu jako takového a jako podstatné součásti naší demokracie. Jsme také přesvědčeni, že svět kultury a kreativity může hrát důležitou politickou roli, která nám pomůže představit řešení výzev naší doby. Chceme podporovat svobodu kulturního projevu prostřednictvím veřejného financování a prostřednictvím jeho obrany před útoky krajně pravicových sil.

Možnost společné tvorby je skutečně transformačním aspektem programu Kreativní Evropa. Pokračující podpora produkce a distribuce umění a kultury vznikající v celé Evropě je zásadní, zejména podpora experimentování a rozmanitosti výrazových a organizačních forem. Budeme prosazovat strategii EU, která zapojí kulturní odvětví do naší Zelené a sociální dohody a do jakéhokoli ustavujícího procesu o budoucnosti Evropy. Kulturní diplomacie a výměny by měly být součástí přístupového procesu všech zemí, které chtějí do EU vstoupit.

Na základě zkušeností s obtížemi z období pandemie vyzýváme ke společným evropským normám v oblasti zaměstnanosti, sociálních záruk a pracovních podmínek v kulturních a tvůrčích odvětvích. Chceme vytvořit status evropského umělce, který by stanovil společný rámec pro zajištění dobrých pracovních podmínek a minimálních standardů pro umělce a umělkyně a pracující v kultuře ve všech členských státech, zejména ve vztahu ke streamovacím platformám.

OBRANA SCHENGENU, MOŽNOST UŽÍVAT SI SVOBODU POHYBU

Svoboda pohybu – právo lidí volně a bez překážek cestovat a pohybovat se po Evropské unii – ovlivnila a formovala životy občanů a občanek EU jako žádné jiné právo. Miliony lidí si vybudovaly životy a vztahy v jiných zemích EU, než jsou jejich vlastní, a další miliony pravidelně překračují státní hranice za profesními příležitostmi a volným časem.

Jak nám připomněly hraniční kontroly v době pandemie, dny front na hranicích jsou našťastí za námi. Hodláme to tak nechat i nadále. Evropské instituce by měly jednat tak, aby zvrátily neustálé obnovování a nezákonně neomezené udržování hraničních kontrol v schengenském prostoru, zdůvodňované zejména migrací. Bulharsko a Rumunsko jako členové EU, kteří splnili všechny požadavky pro členství v Schengenu, by měli být přijati, aby jejich občané a občanky mohli plně využívat svých práv občanů a občanek EU.

POLICEJNÍ PRÁCE BEZ PŘEDSUDKŮ

Nikdo v Evropské unii není nad zákonem, včetně policie a bezpečnostních agentur. Tato základní zásada, která chrání základní práva každého člověka, je pravidelně narušována, což je vidět na příliš častých případech policejní brutality.

Aby byla práva etnických skupin, které jsou policejním násilím a profilováním neúměrně ohroženy, chráněna, měla by být aktualizována směrnice EU o rasové rovnosti, aby se výslovně vztahovala na policejní a institucionální násilí. Vzhledem k tomu, že je stále více ohrožováno právo na protest, budeme právo na shromažďování a pokojné demonstrace v souladu s mezinárodním a evropským právem hájit.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

EVROPSKÝ BOJ PROTI ORGANIZOVANÉMU ZLOČINU

Organizovaný zločin poškozuje naše demokracie, ohrožuje životy a ničí místní životní prostředí. Jelikož je organizovaný zločin nadnárodní, lze proti němu bojovat pouze prostřednictvím evropské spolupráce. Podporujeme politiky, které zlepšují výměnu a tok informací mezi evropskými policejními a zpravodajskými službami, a chtěli bychom vytvořit celoevropský výměnný program pro policisty.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

KAPITOLA III: ODVAHA PŘEVZÍT ODPOVĚDNOST – BUDOVÁNÍ UNIE BEZPEČNOSTI, MÍRU A GLOBÁLNÍ SPRÁVEDLNOSTI

Julia opustila svou farmu po čtyřech měsících bojů. Sklizeň byla vždycky nejlepší období roku, ale letos byla příliš nebezpečná. Obilí stejně nebylo kam odvézt.

Ruská blokáda byla tragédií pro Julii i pro miliony lidí, kteří byli na vývozu ukrajinských potravin do celého světa závislí. Stejně jako byla ukrajinská ekonomika po staletí utvářena ruskými potřebami, nespravedlivý obchod a následky kolonialismu způsobily, že celé regiony nemají zajištěny vlastní potravinové potřeby. Vlny veder a sucha tuto špatnou situaci ještě zhoršují.

Potřebujeme globální spravedlivou transformaci, protože naše budoucnost je budoucností všech a budoucnost všech je naší budoucností. Mír, prosperita a udržitelnost jdou ruku v ruce. Svět nemůže mít jedno, když ignoruje druhé.

Narůstá nejistota a konflikty, od válek po pokusy o genocidu, autokratické režimy ohrožují demokratické hodnoty a mezinárodní dialog.

Ruská invaze na Ukrajinu byla zlomovým bodem v dějinách našeho kontinentu i světa. Porušuje zásady mezinárodního práva, míru a bezpečnosti.

Jako zelení jsme pevně přesvědčeni o naší jednomyslné solidaritě s Ukrajinou a její podpoře, jakož i o pokračující finanční a vojenské podpoře. Boj ukrajinského lidu za svobodu, mír a vstup do Evropské unie je i naším bojem.

Nejde jen o Ukrajinu. Mír a bezpečnost jsou ohroženy celosvětově. Na Blízkém východě, na Kavkaze, v Sahelu a ve střední Africe zuří bolestivé konflikty.

Rostoucí napětí a zmenšující se prostor pro demokracii a občanskou společnost ohrožují integritu mezinárodního systému a naději na lepší svět. Závislost Evropy na autoritářských režimech nás před touto skutečností příliš dlouho zaslepovala.

Zrychlující se klimatická krize, přírodní katastrofy a honba za zdroji se přidávají ke globální nerovnosti, která je v ekonomických vztazích, obchodních dohodách a multilaterálních institucích stále zakořeněná. Kolonialismus a jeho dědictví jsou stále s námi.

Domníváme se, že v dnešním světě musí být Evropská unie silným hráčem. EU je a vždy byla mírovým projektem. Musíme být schopni hájit bezpečnost EU i mír a univerzální hodnoty v našem sousedství a ve světě.

Lidská práva a hospodářská prosperita nemohou být luxusem pro ty nejbohatší. Globální spravedlnost, dobrá správa věcí veřejných a demokratické normy a instituce pomáhají zemím vzkvétat. Jsou nezbytné pro bezpečný, spolupracující a mírový svět.

Klíčem k této budoucnosti je globální spravedlivá transformace, z níž mohou mít prospěch všechny země a regiony.

Naše odpověď začíná tím, že EU dosáhne větší geopolitické a ekonomické bezpečnosti a bude vystupovat jednotně na mezinárodní úrovni. V rámci EU závisí naše bezpečnost také na naší podpoře Ukrajiny.

Hodnoty, mír a usmíření se stanou prioritami mezinárodní politiky EU, která bude budovat stabilnější svět prostřednictvím bezpečnosti, diplomacie a předcházení konfliktům. EU musí být na dosažení těchto cílů připravena spolupracovat se všemi přáteli míru, lidských práv a multilateralismu.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

Máme odvahu učinit z EU hráče pro jiný, spravedlivější svět.

Ekologická transformace Evropy je geopolitickým nástrojem i globální odpovědností. Klimatická diplomacie a spolupráce v oblasti zelených technologií a investic jsou klíčem k tomu, jak budeme jednat se světem.

Budeme bojovat za globální spravedlnost. EU může přepsat nespravedlivá obchodní pravidla, aby svět byl spravedlivější a rovnější. Na nové dekarbonizované globální ekonomice se musí podílet všechny země.

Bezpečný a mírový svět, kde Evropa spolupracuje s partnery na tom, aby dali přednost lidem a planetě před válkou a vykořisťováním.

To je budoucnost, kterou chceme a kterou Evropa může pomoci vybudovat.

UNIE PRO MÍR, SPOLUPRÁCI A LIDSKÁ PRÁVA

Bezpečnostní politika je a zůstane středobodem agendy EU. Jako zelení jsme přesvědčeni o tom, že EU potřebuje nové myšlení a jasnou ochotu jednat.

Je čas obnovit multilateralismus a zahraniční politiku založenou na hodnotách. Evropská unie se stala silnou díky integraci, sdílení a propojení – ne díky oddělování nebo stavění zdí. Tím, o co jsme se snažili v rámci evropského projektu, se musí řídit i naše mezinárodní vztahy. Musíme být solidární s našimi partnery a vytvořit rozšířenou síť vazeb a strategických partnerství, která budou ve stále složitějším a propojenějším světě spolupracovat.

Zelená transformace byla vždy také otázkou bezpečnosti. Díky větší kontrole nad naším energetickým systémem, klíčovými technologiemi a životně důležitými dodavatelskými řetězci může EU více ovlivnit zahraniční politiku a globálně spravedlivou transformaci. Pro EU je to příležitost stát se efektivnějším hráčem po boku partnerů a mnohostranných institucí a prosazovat mír a bezpečnost, jakož i univerzální hodnoty, cíle udržitelného rozvoje, lidská práva a demokracii na celém světě.

SPOLUPRÁCE ZALOŽENÁ NA UNIVERZÁLNÍCH HODNOTÁCH A ZÁSADÁCH

EU musí upřednostnit spolupráci a budování spojenectví s demokratickými partnery s cílem bránit lidská práva, univerzální hodnoty a mezinárodní řád založený na pravidlech. Musíme jednat s našimi spojenci a podobně smýšlejícími partnery, kdykoli je to možné, a zároveň si zachovat schopnost jednat samostatně, je-li to nutné.

Jako zelení vidíme Evropskou unii, která úzce spolupracuje s demokraciemi a podobně smýšlejícími partnery, aby se postavila agresorům po celém světě a vytvořila nové vazby pro mnohostrannou spolupráci mimo globální Sever. EU musí být připravena spolupracovat se všemi stranami, které se zasazují o mír, lidská práva, multilateralismus a mezinárodní právo.

MULTILATERALISMUS A SPOLUPRÁCE PRO GLOBÁLNÍ BEZPEČNOST

Mír a svoboda se budují prostřednictvím férového jednání s našimi partnery založeného na hodnotách. Věříme v mezinárodní solidaritu a multilateralismus. Organizace spojených národů podporuje naše společné globální hodnoty a my ji budeme bránit před útoky a prosazovat reformy, které zvýší transparentnost, odpovědnost a efektivitu.

V této náročné době musí EU aktivně vyhledávat všechny možnosti mezinárodní spolupráce a využívat všechny kanály spolupráce k zachování míru, a to i v rámci OBSE. Mnohostranný systém musí být posílen prostřednictvím spravedlivého zastoupení zemí globálního Jihu, například v Radě bezpečnosti OSN a v mezinárodních finančních institucích. Prosazujeme reformu systému OSN, zejména Rady bezpečnosti OSN, která by zajistila spravedlivé a přiměřené zastoupení všech světových regionů a umožnila regionálním organizacím, jako je EU, stát se plnoprávnými členy. V Radě bezpečnosti musí být na podporu mezinárodního rozhodování a odklonu od hegemonistického systému zrušeno právo veta.

Globální bezpečnosti lze dosáhnout pouze dodržováním, podporou a rozvojem mezinárodního práva. Jako zelení se zasadíme o to, aby EU využila svého mezinárodního vlivu a motivovala země, jako jsou Spojené státy, k přistoupení k Římskému statutu a Mezinárodnímu trestnímu soudu, a zajistila tak celosvětovou ochranu lidských práv.

Evropská unie se musí zasazovat o mezinárodní lidská práva a ochranu mezinárodního humanitárního práva. Je proto náš společnou odpovědností zajistit, aby žádný válečný zločin nebo

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

porušení lidských práv nezůstaly nepotrestány. Tato angažovanost je nejlepším způsobem, jak dosáhnout multilateralismu založeného na síle mezinárodního práva, nikoli na tom, že síla je správná. Mnohostranný přístup zahrnuje pro EU také posílení a prohloubení spolupráce s NATO, přičemž je třeba respektovat jasné rozdělení pravomocí a neurčovat priority. O členství v NATO rozhodují členské státy samy. EU má kolektivní povinnost chránit svou bezpečnost před výkyvy vnějších aktérů a vytvořit podmínky, které umožní EU svobodně rozhodovat o svém zapojení do rychle se měnícího geopolitického prostředí.

NOVÁ MÍROVÁ SMLOUVA PRO EVROPU

Vzhledem k rostoucímu počtu konfliktů po celém světě, včetně konfliktů v evropském sousedství, musí EU spolupracovat na budování míru a snižování rizika konfliktů s mezinárodními partnery. Budeme uplatňovat transformační přístup k řešení základních příčin konfliktů, posilovat civilní prevenci konfliktů, mediaci a usmíření, jakož i přeshraniční krizové řízení, včetně budování, udržování a prosazování míru.

Spojitosť mezi klimatem a bezpečností se týká nejen stability EU. Iniciativy v oblasti klimatu a životního prostředí, stejně jako úsilí, které posiluje politickou, sociální a ekonomickou účast žen, mají pro budování míru a zajištění bezpečnosti prostřednictvím rozvoje zásadní význam. Jejich financování se musí zvyšovat souběžně se zvyšováním vojenských výdajů.

Vojenské zásahy musí být vždy až poslední možností. Musí vycházet z dlouhodobých politických strategií, být v souladu s mezinárodním právem a podléhat příslušnému parlamentnímu schválení a dohledu. Podporujeme rozvoj evropské bezpečnostní unie v rámci stávajících struktur založených na těchto zásadách.

Pokud jde o konflikt na Blízkém východě, budeme usilovat o to, aby EU obnovila politická jednání o dvoustátním řešení na základě bezpečných a dohodnutých hranic. Trvalý mír v regionu vyžaduje jednání s výsledky, které budou respektovat právo Izraele i Palestiny na existenci jako demokratických a suverénních států a právo palestinského lidu na vlastní domov. Požadujeme převzetí plné odpovědnosti prostřednictvím nezávislého vyšetřování všech možných porušení mezinárodního práva všemi stranami. Vyzýváme EU a její členské státy, aby podpořily činnost Mezinárodního trestního soudu a Mezinárodního soudního dvora.

Kypr stále trpí vojenskou okupací po turecké invazi v roce 1974. Geografické rozdělení Kypřanů na základě etnického původu a náboženství porušuje evropské základní svobody a lidská práva. Vyzýváme k obnovení rozhovorů o řešení kyperské otázky pod záštitou OSN.

EVROPSKÁ BEZPEČNOSTNÍ UNIE

Protože žádná země nemůže čelit bezpečnostním hrozbám sama, musí EU vytvořit bezpečnostní unii, která se soustředí na bezpečnost lidí a jejich potřeby. Tento přístup je pro ochranu lidských práv, předcházení konfliktům a vytváření a udržování míru nezbytný.

Bezpečnost znamená silné občanské společnosti, spravedlivou globální transformaci a dlouhodobou preventivní strategii, a ne pouze obranu. Nejen krátkodobý, ale i dlouhodobý horizont je naším akčním horizontem, našimi cíli nejsou pouze konvenční konflikty, ale i hybridní hrozby, nejen státy, ale i občanské společnosti. Prosazujeme silnou Evropskou službu pro vnější činnost jako sílu skutečně nadnárodní diplomacie, která může bojovat proti beztrestnosti a budovat usmíření a trvalý mír.

V rámci Evropské unie požadujeme věrohodnou politiku solidarity a vzájemné pomoci v souladu se čl. 42 odst. 7 Smlouvy o Evropské unii. To znamená spolupráci ve vojenské oblasti a vytváření synergií, například prostřednictvím podpory interoperability a koordinace systémů zadávání

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

veřejných zakázek, údržby a zásobování. Rostoucí hrozbě dezinformací a zasahování do suverénních demokracií je třeba čelit prostřednictvím úsilí o kybernetickou bezpečnost.

KONEC SPOLÉHÁNÍ SE NA AUTORITÁŘSKÉ REŽIMY

Nesmíme opakovat chyby z minulosti. Evropská unie a její členové byli příliš dlouho spokojeni s ekonomickou závislostí na autoritářských režimech. Ukolébána dostupností fosilních paliv EU ignorovala rostoucí Putinovo autoritářství, porušování lidských práv a hrozbu, kterou jeho režim představuje pro mezinárodní bezpečnost. My, zelení, se postaráme o to, aby Evropa stejnou chybu s dalšími válečnickými režimy po celém světě neopakovala.

UVědomujeme si hrozbu, kterou představuje Čína pro Tchaj-wan a která ohrožuje mezinárodní mír a bezpečnost. Zasazujeme se o aktivní, jasnou a společnou politiku EU vůči Číně. EU musí provádět důraznou politiku v oblasti lidských práv, která začíná odstraněním rizik v našich dodavatelských řetězcích a zvýšením naší soběstačnosti ve světě s rostoucí klimatickou nestabilitou a politickým napětím. Zároveň uznáváme vzájemnou závislost jako klíčový faktor pro mírový mezinárodní systém a globální spravedlivý přechod.

BOJ ZA GLOBÁLNÍ LIDSKÁ PRÁVA

Pro lidská práva, demokracii a seburčení a pro boj proti korupci a diskriminaci mají zásadní význam organizace občanské společnosti. Jsou přirozenými spojenci EU, kteří mohou změnit svět k lepšímu. Lidská práva na celém světě však příliš často nejsou v bezpečí. Ekologové, investigativní novináři, ženy, členové komunity LGBTQIA+, obhájci práv na půdu a práv domorodých obyvatel, odboráři a progresivní politici jsou po celém světě zavražďováni, vystavováni pomlouvačným kampaním, vězněni na základě vykonstruovaných obvinění a v nejhorších případech vražděni.

Jako zelení budeme plně uplatňovat pokyny EU týkající se ochránců lidských práv a usnadníme jim přístup k vízům. Chceme, aby EU obecně více podporovala občanskou společnost, například prostřednictvím udržitelného financování. Ochrana lidských práv se musí zaměřit především na nadnárodní represe ze strany autoritářských režimů.

ŽÁDNÝ MÍR BEZ ŽEN: ZA FEMINISTICKOU ZAHRANIČNÍ POLITIKU

Ženy a marginalizované skupiny mají na celém světě stále omezený přístup k moci. Feministická zahraniční politika postaví rovnost žen a mužů a lidskou bezpečnost do centra naší zahraniční a bezpečnostní politiky. Pokud se všichni budou na politickém, společenském a ekonomickém životě podílet rovným dílem, společnosti budou mírumilovnější a více prosperující.

Jako zelení budeme na úrovni EU prosazovat feministickou zahraniční politiku, která bude uplatňovat intersekcionalní strategii. Musíme zajistit politickou a občanskou participaci dívek, žen a marginalizovaných skupin, stejně jako inkluzivní kvalitní vzdělávání dívek a mladých žen. Musíme podporovat posílení ekonomického postavení dívek, žen a marginalizovaných skupin jako klíčový cíl zahraniční politiky. To zahrnuje vytvoření fondu na podporu místních feministických organizací.

ŽÁDNÝ VÝVOZ ZBRANÍ DIKTÁTORŮM A AUTORITÁŘSKÝM REŽIMŮM

Celosvětové výdaje na zbrojení jsou vyšší než kdykoli předtím a od roku 2015 se každoročně zvyšují. Zasazujeme se o kontrolu jaderných a konvenčních zbraní a odzbrojení, včetně zákazu smrtících autonomních zbraňových systémů, a podporujeme Smlouvu o zákazu jaderných zbraní a nešíření jaderných zbraní. Zasazujeme se o provádění Úmluvy o zákazu chemických zbraní. Vyzýváme k přijetí politiky o vývozu zbraní na úrovni EU, která zakazuje vývoz zbraní autoritářským režimům, diktaturám a porušovatelům lidských práv a zároveň podporuje země bránící se proti agresorům. Je třeba zavést komplexní mechanismy monitorování vývozu zbraní všem partnerům.

SPRAVEDLNOST A ROZVOJ PROSTŘEDNICTVÍM GLOBÁLNÍ ZELENÉ DOHODY

Evropská unie musí využít svého vlivu, moci a zdrojů k vybudování globální spravedlnosti a umožnění globální Zelené dohody. Zrychlující se klimatická krize podkopává mír a prosperitu na celém světě. Budoucnost klimatu závisí na tom, zda každá země světa přijme opatření a přestane používat fosilní paliva.

Po staletí jsme vykořisťovali země globálního Jihu, bránili rozvoji vnučováním ekonomických struktur a vykořisťováním lidí, půdy a zdrojů. Globální spravedlnost, a to nejen slovy, ale i činy, je etickou odpovědností a také geopolitickou potřebou.

Naše návrhy spojují mezinárodní partnerství a reformu obchodu s mezinárodní spoluprací za rovných podmínek a s humanitárními iniciativami. Vycházejí z našeho závazku ke globální spravedlnosti a cílům udržitelného rozvoje, jakož i z přiznání přetrvávajícího dědictví kolonialismu.

PŘIZNÁNÍ NAŠÍ ODPOVĚDNOSTI PROSTŘEDNICTVÍM DIPLOMACIE V OBLASTI KLIMATU

Chceme, aby se diplomacie v oblasti klimatu stala ústředním bodem vztahů EU s jejími globálními partnery. EU musí uznat úlohu, kterou evropské země sehrály v tom, že se země globálního Jihu dostaly do první linie klimatické krize. Jak je stanoveno v Pařížské dohodě, EU musí dodržovat závazky týkající se poskytování mezinárodních finančních prostředků na zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně v souladu se svým spravedlivým podílem a také se zavázat k několikaletým příspěvkům do Fondu pro krytí ztrát a škod. EU se může postavit do čela tím, že vytvoří vysoce ambiciózní klimatické koalice týkající se investičních, odvětvových a technologických priorit pro dekarbonizaci.

Budeme bojovat za to, aby všechny vnitřní politiky braly v úvahu globální dopady, které mají, a také zahrnovaly legislativní kontrolu toho, jak pomohou dosáhnout cílů udržitelného rozvoje a zabránit negativnímu dopadu na schopnost třetích zemí těchto cílů dosáhnout. Jako zelení jdeme nad rámec zásady „neškodit“. Využijeme všechny dostupné nástroje, abychom se společně s partnery zapojili do snahy společně změnit životy lidí k lepšímu a zakročit proti klimatické krizi, ztrátě biologické rozmanitosti a zhoršování životního prostředí. Budeme pokračovat v úsilí o mezinárodní uznání trestného činu ekocidy.

PARTNERSTVÍ V RÁMCI ZELENÉ DOHODY PRO GLOBÁLNÍ SPRAVEDLNOST

Chceme, aby EU v rámci Zelené dohody navázala partnerství se zeměmi, regiony a aktéry občanské společnosti a podpořila tak nezbytnou globální Zelenou dohodu investicemi, přístupem k technologiím a odbornými znalostmi. Chceme, aby EU utvářela a sdílela technologický rozvoj a ekonomické rámce dekarbonizovaného světa, a to i usnadněním přenosu technologií do zemí globálního Jihu.

Iniciativy, jako je Global Gateway a Just Energy Transition Partnership, se musí stát klíčovými nástroji pro otevření zelených a odolných rozvojových cest pro spolupráci s partnery a regiony. EU by měla usilovat o to, aby byl pro zelenou transformaci ve světě uvolněn stejný objem investic, jaký je vynakládán v EU.

ZA SPRAVEDLNOST V OBLASTI ZDROJŮ, PROTI EXTRAKTIVISMU

Přínosy musí mířit do zemí na celém světě. Zelená transformace se nesmí stát závodem, který vyloučí země globálního Jihu. Bez přístupu k novým surovinám zároveň nelze uspokojit okamžitou potřebu EU v oblasti kovů a dalších zdrojů. EU proto musí urychlit svůj přechod na plně oběhové hospodářství, aby mohla materiály co nejdéle znovu využívat a splnit ambiciózní cíle v oblasti snižování zdrojů. Dále musí umožnit zemím bohatým na zdroje těžit, zpracovávat a recyklovat

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

suroviny a zároveň upřednostňovat přístup „lidé a planeta“, který chrání práva komunit, zejména domorodých obyvatel, přírodu a biologickou rozmanitost.

Je třeba podporovat země globálního Jihu, aby těžba probíhala za stejných podmínek jako v EU. Potřeby EU v oblasti zdrojů by neměly stávající nerovnosti ani nespravedlnost v oblasti klimatu a životního prostředí dále prohlubovat. Náš přístup založený na dostatečnosti, podpořený cíli v oblasti snižování a recyklace v rámci EU, pomůže obrovský dopad globálního těžebního sektoru na porušování lidských práv, ničení životního prostředí a klimatu minimalizovat.

Spravedlnost v oblasti zdrojů zahrnuje také zastavení ukládání našeho odpadu v zemích globálního Jihu. Proto je důležité přijmout na úrovni EU jasná kritéria stavu, kdy odpad přestává být odpadem, například pro plasty a textil, aby se zabránilo klasifikaci odpadu jako použitého zboží. Tento krok by rovněž podpořil rozvoj recyklačních aktivit, schopností a kapacit v EU. Vyzýváme ke kolektivní nákupní strategii a spolupráci v oblasti prvků vzácných zemin. Využití těchto prvků by mělo být upřednostněno pro ta odvětví, která jsou pro zelenou transformaci nejdůležitější.

DEKOLONIZACE HNED!

Vztahy mezi některými evropskými zeměmi a jejich bývalými koloniemi stále silně ovlivňuje dědictví koloniální éry. Odráží se v nerovnoměrném globálním rozdělení bohatství, přetrvávajících ekonomických závislostech a nespravedlivých ekonomických strukturách a nedostatečném zastoupení v našich institucích i v celosvětovém měřítku. Chceme, aby se EU ke své historické odpovědnosti vyplývající ze zločinů kolonialismu a jeho dědictví postavila čelem.

Vyzýváme k důkladné komplexní a inkluzivní revizi koloniálního dědictví Evropy, která by zajistila odškodnění, jež může být materiální i symbolické, a rovněž voláme po odpovědnost za zločiny minulosti. Podporujeme snahu o navrácení kulturních artefaktů. Chceme napravit nevýhodná ustanovení v obchodních dohodách a prosazovat reformy rozvojových bank. EU a její členské státy se musí zasadit o rozumnou restrukturalizaci dluhů a jejich odpuštění zvláště zatíženým zemím. Oficiální rozvojová pomoc musí být přidělována po konzultaci s partnery a občanskou společností, zejména na místní úrovni, a musí zajistit uspokojení místních potřeb. Překonání postkoloniálního postoje znamená, že vnější aktivity EU by neměly upřednostňovat evropské zájmy nebo zájmy evropských společností před zájmy svých partnerů.

OD ROZVOJOVÉ POMOCI KE GLOBÁLNÍ SPRAVEDLIVÉ TRANSFORMACI

Evropa musí zvýšit toky oficiální rozvojové pomoci, jak je definuje OECD, alespoň na 0,7 % hrubého národního důchodu členských států. Mezinárodní spolupráce a rozvojová politika se musí řídit dekoloniální a antirasistickou perspektivou.

V souladu s cíli udržitelného rozvoje chceme lépe koordinovat místně vedené udržitelné iniciativy a zvýšit financování občanské společnosti na místní úrovni v souladu s doporučením Výboru pro rozvojovou pomoc OECD, aby nedocházelo k duplicitě a plýtvání zdroji. Budeme se řídit podrobným přístupem ke kontrole a sladění rozpočtu EU pro mezinárodní spolupráci s Agendou 2030, přičemž se zaměříme na globální spravedlnost, řešení nerovností, zajištění toho, aby většina oficiální rozvojové pomoci směřovala na prioritní potřeby, jako jsou veřejné služby a základní sociální služby, a transparentnost pro zapojení soukromého sektoru. EU musí znovu svolat platformu pro cíle udržitelného rozvoje složenou z mnoha zúčastněných stran.

Chceme podporovat místní znalosti a místní iniciativy na podporu rozvoje hospodářských cyklů a systémů sociálního zabezpečení. Za tímto účelem chceme v dialogu s našimi partnery dále rozvíjet stávající evropskou rozvojovou spolupráci. Odmítáme vázání mezinárodní pomoci a podpory na migrační dohody. Integrita spolupráce v oblasti rozvojové pomoci musí být zachována a pečlivě sledována.

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

KONEC HLADU VE SVĚTĚ: POTRAVINOVÁ NEZÁVISLOST PRO VŠECHNY

Mnohočetné krize naší doby, především klimatická krize, představují existenční ohrožením potravinové bezpečnosti na celém světě. Aby došlo k ukončení hladu, musí EU usilovat o udržitelný a odolný globální potravinový systém a přispívat k uplatňování práva na potraviny. EU musí upřednostňovat agroekologické přístupy a sladit svou vlastní potravinovou a obchodní politiku se zásadami globální potravinové suverenity a zemědělství šetrného ke klimatu.

PODPORA GLOBÁLNÍ SPRÁVEDLNOSTI PROSTŘEDNICTVÍM UDRŽITELNÉHO OBCHODU

Současný model většiny dohod EU o volném obchodu, jako je EU-Mercosur, je výhodný především pro zemědělské podniky a nadnárodní společnosti. Neřeší dostatečně socioekonomické dopady obchodu a dopady na udržitelnost. Obchodní politika EU není dostatečně sladěna se Zelenou dohodou. Jako zelení věříme v globální obchodní systém, který je založen na spravedlnosti, utváří globalizaci k lepšímu a klade důraz na dobré životní podmínky lidí. Věříme v přetvoření obchodní politiky EU směrem k udržitelnému rozvoji a silnější ochraně lidských práv. EU by měla uzavírat nové obchodní dohody pouze se zeměmi, které provádějí Pařížskou dohodu.

Naše zelená partnerství a nový systém sazeb EU za emise oxidu uhličitého (mechanismus uhlíkového vyrovnání na hranicích, CBAM) mohou vytvořit spravedlivou hospodářskou soutěž tím, že se dekarbonizace a ochrana životního prostředí stanou společným úsilím. Aby byl mechanismus CBAM účinný a spravedlivý, musí být doplněn vyššími výdaji EU na opatření v oblasti klimatu v zemích s nízkými příjmy.

Zelení úspěšně zavedli a prosadili právní předpisy týkající se náležité péče, odlesňování a dodavatelských řetězců bez nucené práce a stanovili normy pro dovoz do EU. Všechny nadnárodní společnosti působící v EU musí být odpovědné za dodržování těchto standardů a musí platit spravedlivý podíl na daních v EU i mimo ni. Budeme pokračovat aktualizací směrnice o veřejných zakázkách a zavedením nové směrnice o nekalých obchodních praktikách pro textilní odvětví. Aby země globálního Jihu získaly přístup ke klíčovým technologiím, včetně technologií pro zdravotnictví a dekarbonizaci, prosazujeme změnu v rovnováze globálního systému práv duševního vlastnictví. Jako zelení budeme prosazovat pokrok v reformě Světové obchodní organizace, abychom podpořili spravedlivou globální transformaci.

ZMĚNA OBCHODNÍCH DOHOD PRO OCHRANU SOCIÁLNÍCH PRÁV, ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ A KLIMATU

Jako zelení budeme usilovat o zlepšení dvoustranných obchodních a investičních dohod se závaznými ustanoveními o udržitelnosti, jejichž porušení je sankcionovatelné. Základními součástmi našich obchodních dohod by se měly stát zejména Pařížská dohoda, dohoda o biologické rozmanitosti z Kunmingu a Montrealu, cíle udržitelného rozvoje a základní úmluvy Mezinárodní organizace práce (MOP). Je třeba je horizontálně zakotvit ve všech kapitolách obchodních dohod, od surovin a zemědělství až po zadávání veřejných zakázek.

Posouzení dopadů obchodních dohod by mělo zahrnovat lidská práva, rovnost pohlaví, biologickou rozmanitost a dobré životní podmínky zvířat. Je třeba plně respektovat zásadu předběžné opatrnosti a plně uplatňovat normy MOP. Demokratickou legitimitu a zapojení občanské společnosti a odborů zajistíme díky předratifikačním závazkům, hlasování Evropského parlamentu o mandátu, a plné transparentnosti.

Bojujeme za zrušení ochrany investic do fosilních paliv a místo toho motivujeme k udržitelným investicím. Velkým úspěchem je ukončení Smlouvy o energetické chartě, která ničí klima. Všechny investiční dohody musí plně respektovat právo na regulaci. Prosazujeme zrušení mechanismů řešení sporů mezi investory a státy a jejich nahrazení mnohostranným systémem investičních soudů. Obchodní pravidla by neměla bránit opatřením v oblasti klimatu ani omezovat naši schopnost přijímat sociální a environmentální politiky. Naopak, obchod musí být součástí našeho úsilí o omezení emisí,

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024

přechod na technologie s nulovými emisemi a ukončení ekologické degradace. Obchod s udržitelným zbožím a službami by měl být usnadněn, aby toto zboží a služby byly levnější a široce dostupné. Každý výrobek, který je příliš nebezpečný pro použití v EU, je příliš nebezpečný i pro použití v jiných zemích. Zboží, které není povoleno prodávat v EU, by nemělo být vyváženo do třetích zemí.

Chceme podporovat potravinovou soběstačnost a upřednostňovat místní a regionální potravinové řetězce. Obchodní dohody by neměly narušovat nebo podkopávat ekologicky cenné místní nebo regionální produkční prostředí. Občané EU mají právo očekávat, že všechny dovážené potravinářské výrobky splňují mezinárodní a unijní pravidla, jako jsou fyto-sanitární požadavky, normy pro antibiotika a normy pro dobré životní podmínky zvířat.

Volnější obchod by měl být spojen s opatřeními na omezení dotací škodlivých pro životní prostředí, včetně dotací na fosilní paliva. Obchodní dohody by měly zahrnovat opatření k postupnému zrušení fosilních paliv a dalších dotací škodlivých pro životní prostředí.

ZAJIŠTĚNÍ SPRAVEDLIVÉHO OBCHODU PRO VŠECHNY

Jako zelení prosazujeme strategie, které začlení zásady spravedlivého obchodu do klíčových politik EU týkajících se výroby, spotřeby a obchodu, podpory příjmů a mezd, které umožňují uživit se, inkluzivního rozhodování zahrnujícího drobné zemědělce, řemeslníky, pracovníky a pracovnice, a podporujících opatření na snížení používání pesticidů ve třetích zemích. Požadujeme, aby společnosti přijaly udržitelné nákupní postupy a přizpůsobily své obchodní modely tak, aby ekonomický úspěch oddělily od vykořisťování v dodavatelských řetězcích, a to i prostřednictvím podpory obchodních modelů založených na poslání.

With the financial support of the European Parliament. Sole liability remains with the author

EVROPŠTÍ ZELENÍ – PROGRAM NA ROK 2024